

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

ПО ПРОЕКТА ДАНЕТ

§1. ПАНЕЛНА ДИСКУСИЯ I: АКТИВНО СТАРЕЕНЕ В ЕВРОПА / СОЛИДАРНОСТ МЕЖДУ ПОКОЛЕНИЯТА

1.1. Съдържание на Панелна дискусия I

Панелна дискусия I от проекта ДАНЕТ се проведе на 4 април, 2011г., в зала 2.201, РУ „А. Кънчев”, по програмата „Европа за гражданите” с 52 участници.

ОРГАНИЗАТОРИ

Русенски университет „А. Кънчев”:

доц. д-р Николай Михайлов, Зам. ректор на РУ „А. Кънчев”

доц. д-р Емилия Великова, Зам. декан на Факултет „Природни науки и образование” при РУ „А. Кънчев”

и

„Съюз на пенсионерите 2004”, секция – Русе:

Europe for Citizens
Programme

г-н Йордан Казаков, Председател

Дискусията се излъчва на живо по Интернет

ТЕХНИЧЕСКИ ОРГАНИЗАТОР

Център за информационно и компютърно обслужване

при РУ „А. Кънчев”:

доц. д-р инж. Мирослав Михайлов, Директор

ПРОГРАМА

ЛЕКЦИЯ 1

10,00-10,45

Г-ЖА ЛИДИЯ НАЙДЕНОВА

Началник отдел „Пенсии”, Национален осигурителен институт

ПУ „Социално осигуряване”

Основни въпроси

- ✓ Демографско развитие.
- ✓ Застраховка „осигуряване” и как да се финансира.
- ✓ Пенсионни системи и устойчивост.
- ✓ Гъвкава сигурност.
- ✓ Други.

Допълнителни въпроси. Дискусия.

Кафе пауза 10,45-11,00

ЛЕКЦИЯ 2

11,00-11,45

ДОЦ. Д-Р ПЕТЪР ПЕТРОВ

Катедра „Педагогика, психология и история”

Русенски университет „А. Кънчев”

Основни въпроси

- ✓ Разнообразие на застаряването от гледна точка на „третата възраст”.
- ✓ Да не се страхуваш да остарееш (някои никога не порастват и не остаряват).
- ✓ Как се гледа на пенсионерите в различните държави и как можем да променим общественото мнение, ако е отрицателно?

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА: Резултати от обучението по проекта ДАНЕТ

- ✓ Как пенсионерите гледат на своята държава? Личностно възприятие.
- ✓ Бързото застаряване – възможности да останем активни.
- ✓ Необходимостта от учене в третата възраст.
- ✓ Увеличаване на правата на пенсионерите.
- ✓ Новите технологии – как могат да бъдат използвани, за да се създаде мост между поколенията.
- ✓ Дали застаряващото общество е полезно или е заплаха за социалното развитие? Въпросът трябва да бъде разгледан от гледна точка на всички поколения.
- ✓ Солидарност между поколенията – значимостта на ученето от различните поколения – как това може да се постигне, възможности за среща на поколенията, разбиране на младото поколение?
- ✓ Социалното изключване срещу социалното включване (обществени места, възможности).
- ✓ Други.

Допълнителни въпроси. Дискусия.

Кафе пауза 11,45-12,00

ДИСКУСИЯ 12,00-13,30

Модератори:

г-н Йордан Казаков

Председател, Съюз на пенсионерите 2004, секция – Русе

доц. д-р Емилия Великова

Факултет “Природни науки и образование” при „А. Кънчев”

АНКЕТА

ОЦЕНЯВАНЕ НА ПАНЕЛНАТА ДИСКУСИЯ

Панелната дискусия бе открита от координатора на проекта от българска страна, проф. д-р инж. Николай Михайлов, Зам.-ректор на РУ „А. Кънчев”.

Лектор по проблемите на демографското развитие, пенсионните системи и тяхната устойчивост, и застраховки беше г-жа Лидия Найденова, Началник отдел „Пенсии”, Национален осигурителен институт, ПУ „Социално осигуряване”.

Основните проблеми, които тя представи и бяха коментирани от пенсионерите, са следните.

а) демографско развитие

Демографското развитие на Европейските държави се определя от силно повишаване на продължителността на живот. Основните тенденции в промяната на пенсионните системи са:

- ✓ насърчаване на по-голям брой хора да работят повече и по-дълго;
- ✓ поощряване на по-късното пенсиониране;
- ✓ реално увеличаване на пенсионната възраст;
- ✓ създаване на адекватни и устойчиви пенсии и др.

Основни тенденции в демографското развитие на България, които определят положителните промени и стабилизация на общественото ѝ развитие се изразяват в:

- ✓ забавяне темповете на намаляване броя на населението;
- ✓ повишаване на раждаемостта;
- ✓ намаляване на детската смъртност;
- ✓ увеличаване на средната продължителност на живота;
- ✓ намаляване размерите на външната миграция.

Сега коефициентът на естествения прираст е отрицателен: - 5,0%.

б) пенсионни системи и устойчивост

Далечен първообраз на общественото осигуряване са погребалните каси в древния Рим, които уреждали погребението на своите членове (култори), като използвали събраните средства от всички членове. По-късно започнали да се създават и професионални сдружения на занаятчии, музиканти, работници, търговци и др. в Англия, Германия и др. В края на 19-ти век държавата се намесва в организацията на материалното осигуряване и подпомагането на работниците.

Началото на съвременното обществено осигуряване се поставя в Германия през 1883-1889 г. от канцлера Ото фон Бисмарк. Обществено осигуряване се развива във всички държави, но има своя

специфика. Правото на общественно осигуряване е признато и уредено в Европейската социална харта от 18.10.1961 г.

в) гъвкава сигурност

От особено голямо значение за сигурността е доверието на гражданите в държавните институции и държавността и разбирането за собствена отговорност, което е възможно, тогава когато гражданите, например, се обслужват бързо и компетентно от институциите, с нов, по-човешки дух и облик, показващи съпричастност и съзнателност.

Определено за сега, застаряващото общество се явява заплаха за социалното развитие и за това трябва да се постигне солидарност между поколенията.

Известно е, че бедна държава не може да провежда задоволителна социална политика. От друга страна обаче, един от основните механизми за избягване на бедността е добре работещата осигурителна система. Намирането на правилния баланс между едното или другото направление стои в основата на идеологическия избор за управлението и просперитета на страната.

Лектор по проблемите на правата на пенсионерите, солидарността между поколенията, използването на новите технологии от възрастните хора и нуждата от учене през целия живот беше доц. д-р Петър Петров, катедра „Педагогика, психология и история” на Факултет „Природни науки и образование” при РУ „А. Кънчев” [2, 3].

Доц. д-р П.Петров разгледа целите и задачите на геронгологията, механизмите на влияние на процесите на стареене върху способностите за учене и живеене, научните методи на измерването им, значението на ученето, участието в обществения живот, щастливият брак, сексът, оптимистичното мислене като катализатори на активността в третата възраст. Други фактори са рационалното хранене, двигателната активност, активното общуване, постоянните медицински грижи.

Пенсионерите участваха активно в дискусиите по изложените теми с цел извеждане на значимите проблеми на възрастните хора в България.

Изказани бяха следните мнения.

Ние се радваме, че се обръща внимание на хората от третата възраст и сравняването на пенсионните системи в другите страни е

интересно, но нашата държава трябва да вземе мерки за промяна на размера на пенсиите, въпрос по който не може да има сравнение в момента.

За да се избегне пенсионирането поради невъзможността от намиране на работа в предпенсионна възраст, трябва да се приложат мерки за повишаване на квалификацията, учене през целия живот, насърчаване на заетостта на трудоспособните възрастни хора, създаване на благоприятна среда за развитие на стопански дейности и др.

Можем да останем активни, чрез повишаване на квалификацията, овладяване на нови знания, нови хобита и всичко друго, за което не сме намирали достатъчно време, докато сме били активно работещи.

Активното стареене зависи от отношението на обществото към възрастните хора. Ако обществото на накара да се чувстваме потребни, то ще живеем активно и удовлетворени.

Активната обществена дейност дава възможност да се чувстваме полезни, както за хората от моето поколение, така и за себе си.

Най-важните характеристики на активното стареене – човек трябва да работи активно, да не завижда и да бъде с положителна нагласа.

Хората трябва да се обичат и награждават всеки ден, дори в условия на криза.

Новите технологии могат да бъдат използвани като мост между поколенията – за взаимно обучение и търпение от двете страни.

Срещите и предаването на житейският опит между поколенията трябва да се стимулират. Възрастните не трябва да отричат всичко ново (от страх), да отхвърлят всичко модерно (от неразбиране), а младите да се учат да не отричат и да не избягват срещи с възрастните по същите причини. Но, основно, хората от третата възраст трябва да преодолява отрицанието, да проявява позитивизъм и да полагат повече усилия за възпитанието на подрастващото поколение в уважение и доверие към държавните институции.

Дискусията бе предавана на живо по Интернет и широко отразена в национални и регионални средства за масово осведомяване [61].

1.2. Анкета върху активното стареене

Представители на СП'2004-Русе създадоха анкета за участниците в Панелна дискусия I „Активно стареене в Европа / Солидарност между поколенията”, като резултат от спонтанно колективно обсъждане на проблемите на възрастните хора в СП'2004-Русе.

Основната цел на анкетата беше проучване на мнението на участниците отново темата на дискусията и прилагане на получените резултати при планиране на бъдещите дейности на съюза, съответни на нуждите на възрастните хора в Дунавския регион.

Резултатите от проведената анкета бяха анализирани и обсъдени на среща на екипа на проекта и представители на СП'2004-Русе и на заседанието на ръководството на съюза.

АНКЕТЕН ЛИСТ

1. Удовлетворени ли сте от гъвкавостта при решаването в България на проблемите на демографското развитие, реформата на пенсионната система, съобразно изискванията на Европейското законодателство?

ДА

НЕ

2. Съществува ли страх в хората на „третата възраст” от остаряването?

ДА

НЕ

3. В зависимост от промените, които се извършват, пенсионерите положително или отрицателно гледат на своята държава?

ДА

НЕ

4. Необходимо ли е да се увеличат или усъвършенстват, чрез ново законодателство правата на пенсионерите в България?

ДА

НЕ

5. Можем ли да се противопоставим на бързото застаряване, ако сме по-дълго време активни в обществото, чрез учение и участие в обществения живот?

ДА

НЕ

6. Използването на новите технологии в комуникациите с овладяването им в някаква степен, може ли да създаде мост между поколенията?

ДА

НЕ

7. Полезно ли е „застаряващото общество” за социалното развитие на всички поколения, в нашата държава и в Европейския съюз?

ДА

НЕ

8. Може ли да се постигне солидарност между поколенията, върху основа на икономически интереси на младите, чрез общуване, прояви на разбиране и изучаване потребностите на младото поколение?

ДА

НЕ

9. Достатъчно ли внимание се обръща върху ролята на възрастните граждани, за развитието на обществото в посока на общо благополучие?

ДА

НЕ

10. Ще се постигнат ли целите за промяна на заобикалящата ни среда и гражданското общество, свързано с бъдещото развитие на Дунавския регион и решаването на проблемите на Европейския съюз?

ДА

НЕ

11. Имате ли компютър у дома си?

ДА

НЕ

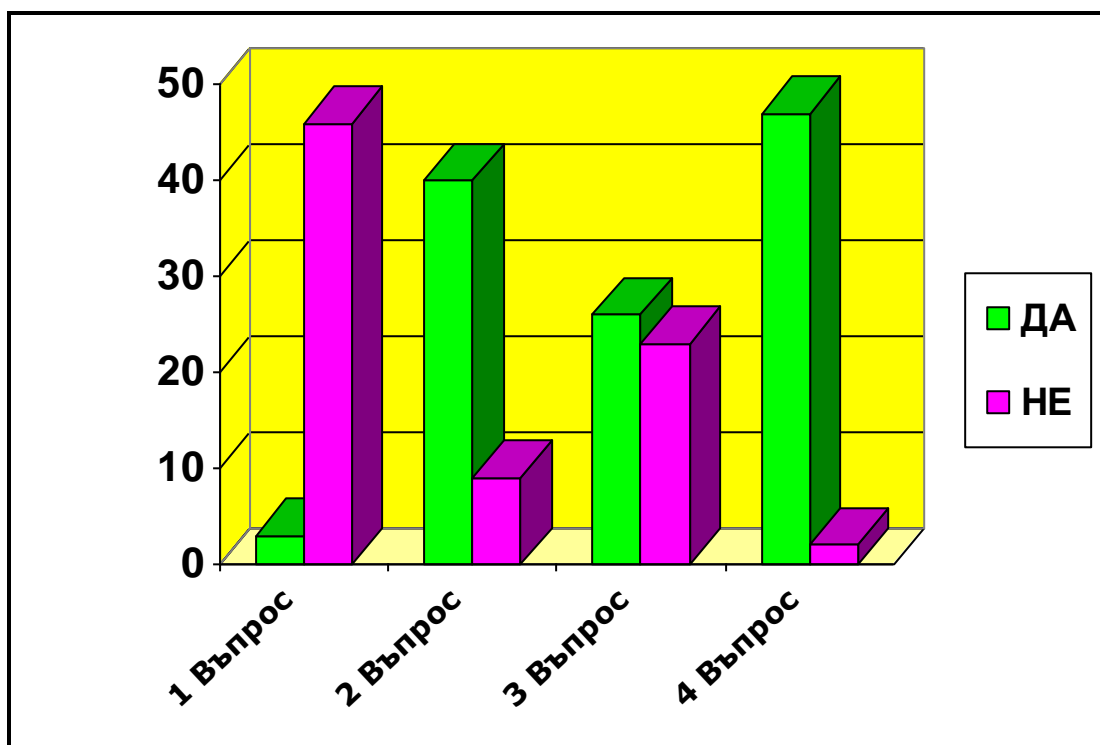
12. Напишете по ваше мнение, които са другите проблеми на възрастните хора у нас, които имат нужда от отразяване и решаване.

.....
.....
.....

1.3. Анализ на резултатите от анкетата

Въпросите от анкетата обхващат областите, разгледани от двамата лектори.

Резултатите от обучението по проблемите и решенията, свързани с пенсионната реформа, демографското развитие и др. са представени на фиг. 1.

Фигура 1

ИЗВОДИ

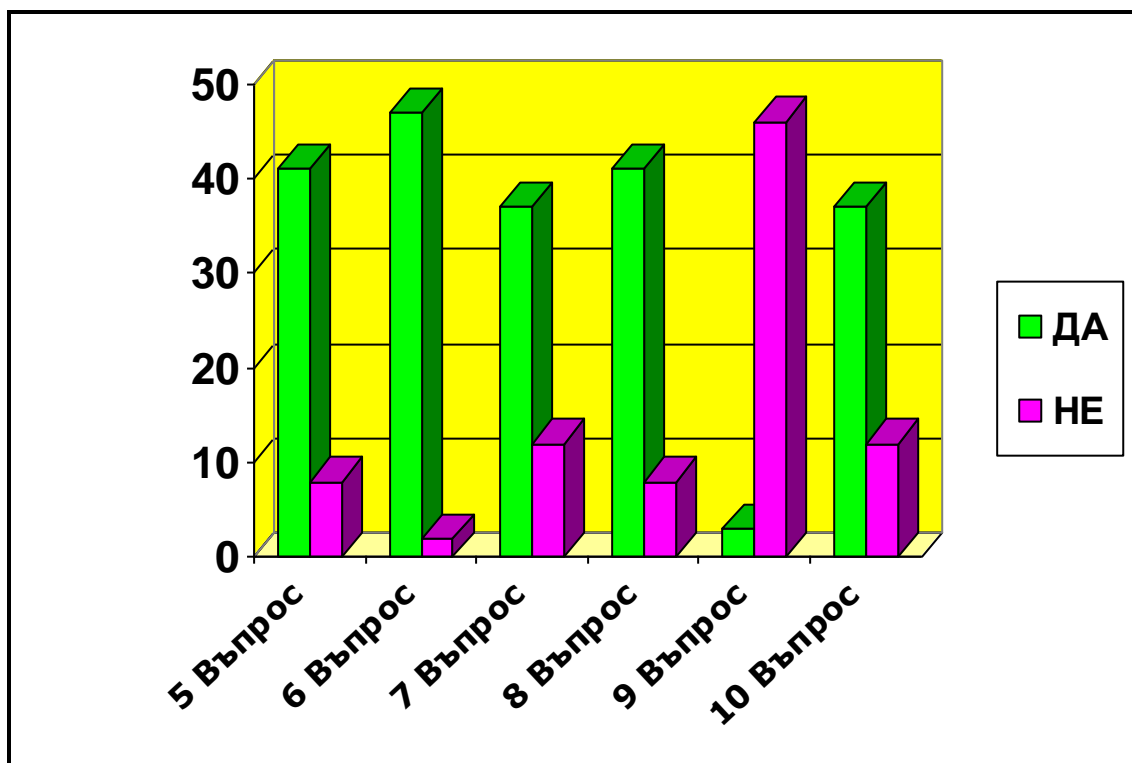
Пенсионерите се страхуват от остаряването.

Те не са удовлетворени от структурата и функциите на пенсионната система.

Те определят като необходимост увеличаването / усъвършенстването на правата на пенсионерите в България, чрез ново законодателство.

Равностойно е положителното и отрицателното отношение на пенсионерите към промените, които се извършват в България.

Резултатите от обучението по проблемите и решенията, свързани със солидарността между поколенията, условията пенсионната реформа, демографското развитие и др. са представени на фиг. 2.

Фигура 2

ИЗВОДИ

Пенсионерите са убедени, че са полезни за обществото, в което живеят и чрез учене и активно включване могат да се противопоставят на бързото застаряване.

Те възприемат новите технологии в комуникациите, общуването изучаване потребностите на младите и др. като възможности за създаване на мост между поколенията.

Те вярват, че ще бъде постигната промяна на гражданското общество в България по отношение на Дунавския регион и ЕС.

Почти всички пенсионери мислят, че не се обръща достатъчно внимание върху тяхната роля за благополучието на обществото.

1.4. Обобщени изводи от Панелна дискусия I

Участниците в дискусията не са удовлетворени от начините на решаване на демографските проблеми и предлагат участие на пенсионери в изработването на дългосрочна стратегия.

Необходимо е политиките да поставят в центъра на общественото внимание демографското състояние на българската нация като основа за ефективна социална политика.

Сравнението на европейските пенсионни системи с тази в България показва пропаст между условията на живот на българските и повечето европейски пенсионери. Следователно, необходимост е увеличаването на правата на пенсионерите в България, чрез ново законодателство за възрастните хора (закон за възрастните хора), чрез което те биха могли да участват активно за дефиниране на актуални промени в провежданата реформа в пенсионната система.

Съществува страх от стареенето у пенсионерите.

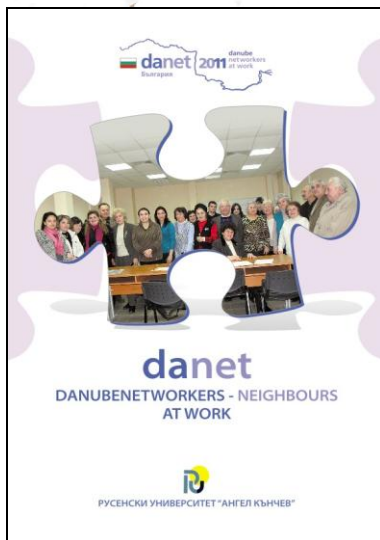
Активното стареене се обуславя от обществената нужда от знанията и опита на пенсионерите, от индивидуална активност и положителна нагласа на възрастните хора, от използването на новите технологии за информация и комуникации, от участието в различни форми на обучение, които насърчават любителското творчество и опазването на културно-историческите ценности, от обичта на хората около нас.

Клубовете на пенсионерите са центровете, които създават условия за активно общуване и преодоляване на социалната дезинтеграция (изключване). Основен девиз на тяхната дейност трябва да бъде: не оставяйте духа си в бездействие, не се усамотявайте, общувайте!

Солидарността между поколенията, от една страна, е важна психологическа предпоставка за активното стареене на възрастните хора, и от друга, е полезна база за предаването на житейския опит и националните традиции на младото поколение. Важна цел на общуването между млади и стари е подкрепа и игнориране на конфликти, чрез приемане на новото и осмисляне на старото от нови гледни точки, чрез обмяна на знания и опит в конкретни области и чрез възпитание в уважение и доверие към държавните институции.

Здравеопазването трябва да подкрепя не лечението, а здравословния начин на живот.

Панелна дискусия I, 4 февруари, 2011

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА: Резултати от обучението по проекта ДАНЕТ

Резултати от обучението по проекта ДАНЕТ, Емилия Великова

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА: Резултати от обучението по проекта ДАНЕТ

§2. ПАНЕЛНА ДИСКУСИЯ II: УСТОЙЧИВОСТ НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО / НАЦИОНАЛНА И ЕВРОПЕЙСКА ИДЕНТИЧНОСТ

2.1. Съдържание на Панелна дискусия II

Панелна дискусия II от проекта ДАНЕТ се проведе на 19 март, 2011г. в РУ „А. Кънчев” по програмата „Европа за гражданите” с 42 участници.

ОРГАНИЗАТОРИ

Русенски университет „А. Кънчев”:
доц. д-р Николай Михайлов, Зам. ректор на РУ „А. Кънчев”
доц. д-р Емилия Великова, Зам. декан на Факултет „Природни науки и образование” при РУ „А. Кънчев”

и

„Съюз на пенсионерите 2004”, секция – Русе:
г-н Йордан Казаков, Председател
Дискусията се излъчва на живо по Интернет

ТЕХНИЧЕСКИ ОРГАНИЗАТОР

Център за информационно и компютърно обслужване
при РУ „А. Кънчев”:
доц. д-р инж. Мирослав Михайлов, Директор

ПРОГРАМА

ЛЕКЦИЯ

10,00-10,45

Г-Н ВАСИЛ ДОЙКОВ

пенсионер на Русенски университет «Ангел Кънчев»

Основни въпроси

- ✓ Националните богатства на България.
- ✓ Културата като резултат от влизането ни в Европейския съюз.
- ✓ Две „полуидентичности” са по-малко от една, но човек може да има повече от една идентичност.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА: Резултати от обучението по проекта ДАНЕТ

- ✓ Значимостта на езиците в Европа. Езикът като израз на културата.
- ✓ Езиковото разнообразие като шанс за запазване на националната и Европейската идентичност.
- ✓ Развитието на националната идентичност като предварително условие.
- ✓ Различните култури („многокултурността“) от гледна точка на личността.
- ✓ Какви са общите ценности на европейския пенсионер (какво е да си български пенсионер и европейски пенсионер, общочовешки аспекти)?
- ✓ Как да запазим нашата национална идентичност в условията на отношения между различни култури?
- ✓ Гледните точки на поколенията за културата и идентичността.
- ✓ Ролята на религията за запазване на националната и Европейската идентичност.
- ✓ Други.

Кафе пауза 10,45-11,00

ДИСКУСИЯ 11,00-12,30

Модератори:

г-н Йордан Казаков

Председател, Съюз на пенсионерите 2004, секция – Русе

доц. д-р Емилия Великова

Факултет “Природни науки и образование” при „А. Кънчев”

АНКЕТА

ОЦЕНЯВАНЕ НА ПАНЕЛНАТА ДИСКУСИЯ

Лекция по темата изнесе проф. д-р Васил Дойков. По проблемите на идентичността на българина лекторът представи характеристики на други нации, които определят тяхната идентичност. Той подчерта, че и ние като нация си имаме своите достойнства: богата и древна култура, постижения в областта на литературата, изкуствата, спорта, общественото развитие. Посочени бяха и драматичните демографски тенденции като голям брой пенсионери, малък брой деца, емиграция на младото поколение, които са тенденции за всички Европейски държави и дори за държави като Китай и Япония.

73

Очакванията са, че след влизането на страната ни в Европейския съюз нацията ще запази своята идентичност, но и ще възприеме европейските норми на цивилизованост, на толерантност, на взаимно проникване на културите, на овладяване на чужди езици за улесняване на комуникацията между хората, на усвояване на новите информационни и комуникационни технологии, на продължаващо обучение (през целия живот).

Възрастните хора изказаха мнение, че те трябва и желаят да се включват активно в социалния и обществен живот на държавата. Участниците в дискусиата са уверени че проектът ДАНЕТ поставя началото в Русенска област и във висока степен ще съдейства за реализация на тези очаквания.

2.2. Обобщени изводи от Панелна дискусия II

Срещите с възрастните хора от други страни са много необходими за обмяна на информация и опит, за отваряне към нови идеи и добри практики. Настоящият проект ДАНЕТ поставя началото.

Русенската организация на „Съюза на пенсионерите'2004” активно работи по опазване на културно историческото наследство, нравите и обичаите и работи активно за съхраняването им чрез предаването им на младото поколение.

СП'2004-Русе е организатор на ежегодните „Шарено хоро” (с над 150 участници) и „Талантът възраст няма” (с над 450 участници), гр. Русе, които се провеждат в духа на реализирания проект - запазване на културното наследство и националната идентичност.

Трябва омразата, противопоставянето, недоверието, агресията, които са „избуяли по време на прехода” да се заменят с европейска толерантност, търпимост, добронамереност, готовност за взаимопомощ.

Българската ни идентичност трябва да подкрепя европейското ни „аз”, а не да ги противопоставя.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА: Резултати от обучението по проекта ДАНЕТ

Панелна дискусия II, 19 март, 2011

Резултати от обучението по проекта ДАНЕТ, Емилия Великова

§3. ПАНЕЛНА ДИСКУСИЯ III: МИГРАЦИЯТА КАТО ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО / ИНТЕГРАЦИЯТА КАТО ШАНС

3.1. Съдържание на Панелна дискусия III

Панелна дискусия III от проекта ДАНЕТ се проведе на 29 април, 2011г., гр. Ветово по програмата „Европа за гражданите” с 33 участници.

ОРГАНИЗАТОРИ

Русенски университет „А. Кънчев”:
доц. д-р Николай Михайлов, Зам. ректор на РУ „А. Кънчев”
доц. д-р Емилия Великова, Зам. декан на Факултет „Природни науки и образование” при РУ „А. Кънчев”

и

„Съюз на пенсионерите 2004”, секция – Русе:
г-н Йордан Казаков, Председател
Областен съвет на СП – 2004, гр. Русе
Общински съвет на СП - 2004, гр. Ветово

ТЕХНИЧЕСКИ ОРГАНИЗАТОР

Център за информационно и компютърно обслужване
при РУ „А. Кънчев”:

доц. д-р инж. Мирослав Михайлов, Директор

ОФИЦИАЛНИ ГОСТИ

членове на Областния съвет на СП-2004
председатели на Общински съвети на СП-2004
активисти на СП-2004
д-р Рейхан Кабил - кмет на Община Ветово
служители на Община Ветово
директор на СОУ „Васил Левски”, гр. Ветово
директор на ДГ „Щастливо детство”, гр. Ветово
председател на читалище „Н.Вапцаров”, гр. Ветово
духовници от Християнското и Мюсюлманското вероизповедания
журналисти

Europe for Citizens
Programme

ПРОГРАМА

ДОКЛАДИ

10,30-11,30

доц. д-р Любомир Златев
катедра „Педагогика, психология и история”
Факултет „Природни науки и образование”
РУ „А. Кънчев”, Русе
Миграцията и интеграцията на малцинствата

д-р Рейхан Кабил
кмет на Община Ветово
Миграцията в Община Ветово

г-жа Вяра Косева
етнограф
Етнографски аспекти на миграцията

г-н Станчо Станчев
„Съюз на пенсионерите 2004”, Секция – Русе
Миграцията, семейството и личните имена

Основни въпроси:

- ✓ Миграцията – същност и видове (вътрешна, външна).
- ✓ Миграцията в живота на българския народ през последния век.
- ✓ Миграцията в Община Ветово.
- ✓ Животът на пенсионерите в условия на засилена миграция.
- ✓ Противоположност на миграцията:
 - икономически лостове;
 - дейности на пенсионерите;
 - сближаване между слоеве, професии и етноси;
 - допирни точки в религиозната диференциация и обединяващата им роля в живота на пенсионерите;
 - етнографски особености и общуване;
 - празнично-обредната система като възможност за избягване на отчуждението и самотата;

- междуличностно и междусъседско общуване на пенсионерите за запазване на добрите отношения и за преодоляване на последиците от миграцията;
 - новите предизвикателства към пенсионерите при възпитанието на младото поколение;
 - ролята на пенсионерите за запазване на младите семейства и за съхраняване на семейните традиции; антропонимични аспекти и промени в живота на младите семейства;
 - пенсионерският съюз като фактор за намаляване на социално-психологическите и нравствените проблеми сред пенсионерите.
- ✓ Други.

Кафе пауза 11,30-11,45

ДИСКУСИЯ

11,45-13,50

Модератори:

г-н Йордан Казаков

Председател, Съюз на пенсионерите 2004, секция – Русе

доц. д-р Любомир Златев

Факултет „Природни науки и образование”, РУ „А. Кънчев”

АНКЕТА

ОЦЕНЯВАНЕ НА ПАНЕЛНАТА ДИСКУСИЯ

Лекция на темата ”Миграцията и интеграцията на малцинствата” представи доц. д-р Любомир Златев от факултет ”Природни науки и образование” при РУ ”А. Кънчев”.

Г-жа Вяра Косева, етнограф, коментира етнографските аспекти на миграцията и малцинствата в района на общината.

Д-р Рейхан Кабил, кмет на Община Ветово, анализира миграцията в общината, като устойчив процес, повлиян от уникалността на мултиетническата среда и характерните знаци на

живот - съхраняване на традициите, отвореността към науката, религиозната и етническа толерантност.

Г-н Станчо Станчев от „Съюза на пенсионерите'2004"-Русе проведе анкета "Миграцията, семейството и личните имена" или „На кого е кръстено детето?". Основаната цел е проучване на именуването на децата и внуците на участниците след емигриране. Основният извод от анкетата е, че миграцията не е оказала сериозно влияние върху избора на лични имена в групата на изследваните деца от различните етноси.

На територията на община Ветово живеят няколко етнически групи - българи, турци, татари, роми, гагаузи и др. Чрез дискусия и мултимедийна презентация беше изведена като основна характеристика на общината етническата толерантност във взаимоотношенията между етносите. Отец Илия и Ходжа Исмаил, представителите на Християнското и Мюсюлманското вероизповедания, изразиха мненията си, че съществува религиозна търпимост и толерантност. Те издигнаха девиза „Различни, но заедно”.

Представителите на местното училище и читалище изразиха готовност да подпомагат обучението на възрастните по въпросите на миграцията и интеграцията на малцинствата в друга етническа среда.

Впечатляващо изложение направи ромския поет Михаил Ангелов, който подкрепи мнението си със стихотворение.

3.2. Анкета върху миграцията

Представители на СП'2004-Русе създадоха анкета за проучване на проблемите от миграцията, причините за нея, влиянието ѝ върху отношенията между млади и стари и върху съхраняването на етническите или религиозните традиции. Анкетата е резултат от обсъждане на проблемите на възрастните хора.

Резултатите от анкетата бяха обсъдени на среща на българския екип на проекта и представители на СП'2004-Русе и разпространени сред членовете на съюза.

АНКЕТЕН ЛИСТ

1. Отразва ли се икономическото състояние на страната върху миграцията на населението?

ДА НЕ ЧАСТИЧНО

2. Вътрешната миграция се дължи на липса на свободни работни места.

ДА НЕ ЧАСТИЧНО

3. Външната миграция се дължи на:

- а) търсене на работа;
- б) желание за опознаване на света;
- в) друго.

4. Оказва ли влияние миграцията върху други форми на живота на хората?

ДА НЕ ЧАСТИЧНО

5. Има ли опасност народните традиции и обичаи да бъдат забравени от емигрантите?

ДА НЕ ЧАСТИЧНО

6. Настъпват ли промени в отношенията „Родители - деца” в резултат на миграцията?

ДА НЕ ЧАСТИЧНО

7. Настъпват ли промени в отношенията в семействата на младите емигранти?

ДА НЕ ЧАСТИЧНО

8. Редно ли е възрастните хора да поемат задължението и отговорността на младите родители в емиграция по възпитанието на децата?

ДА НЕ ЧАСТИЧНО

9. Оказват ли влияние добросъседските отношения върху поведението на възрастните хора за преодоляване на самотата и липсата на децата?

ДА НЕ ЧАСТИЧНО

10. Пречка ли са етническите и религиозните различия за преодоляване на самотата?

ДА НЕ ЧАСТИЧНО

11. Има ли опасност чуждата езикова практика да измести българския език в някои сфери на общуване?

ДА НЕ ЧАСТИЧНО

12. Нарушава ли се българската национална традиция в емигрантските семейства при избора на лично име на децата?

ДА НЕ ЧАСТИЧНО

13. Може ли местната власт и „Съюз на пенсионерите'2004” да съдействат, в определена степен, за преодоляване на последиците от миграцията за пенсионерите?

ДА НЕ ЧАСТИЧНО

14. Имате ли близки и роднини емигрирали зад граница ?

ДА НЕ

15. Подпомагат ли Ви финансово близките зад граница ?

ДА НЕ ЧАСТИЧНО

16. В коя държава имате близки хора?

ДА НЕ ЧАСТИЧНО

17. Близките Ви имал ли желание и намерение да се завърнат в България?

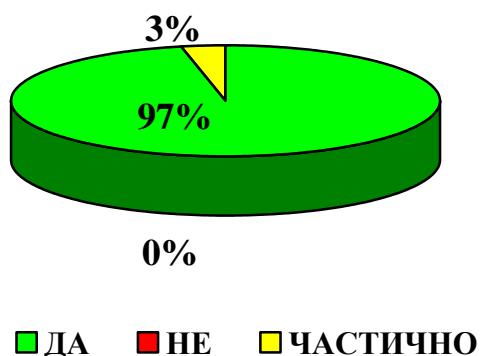
ДА НЕ НЕ ЗНАЯ

18. Други мнения.....
.....
.....

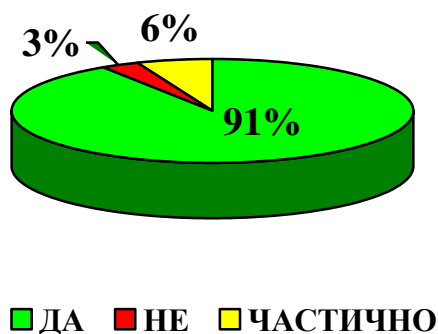
3.3. Анализ на резултатите от анкетата върху миграцията

97% от анкетираните са на мнение, че икономическото състояние на страната се отразява върху миграцията на населението (фиг. 3).

Повечето анкетирани (91%) определят вътрешната миграция като резултат от липса на свободни работни места и само 3% отричат това (фиг. 4).

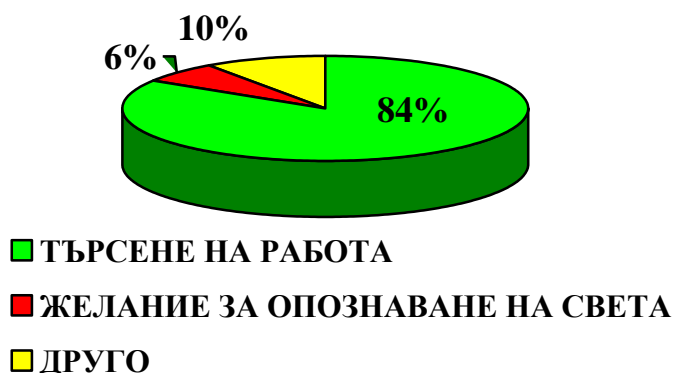
Фигура 3

Фигура 4

Причините за външната миграция се дефинират от пенсионерите, както следва (фиг. 5):

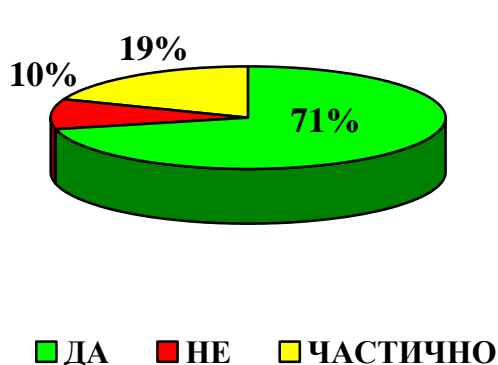
- а) търсене на работа – 84%;
- б) желание за опознаване на света – 6%;
- б) друго – 10%.

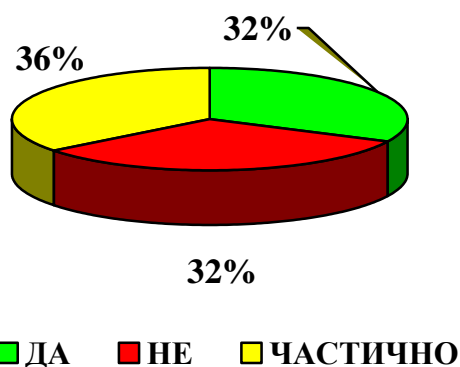
Фигура 5

71% от пенсионерите са на мнение, че миграцията влияе върху другите форми на живота на хората, 10 % отричат такова влияние, а 19% допускат частично въздействие (фиг. 6).

По отношение на миграцията като база за забравяне на народните традиции и обичаи, анкетираните могат да се разделят почти по равно за трите отговора (фиг. 7).

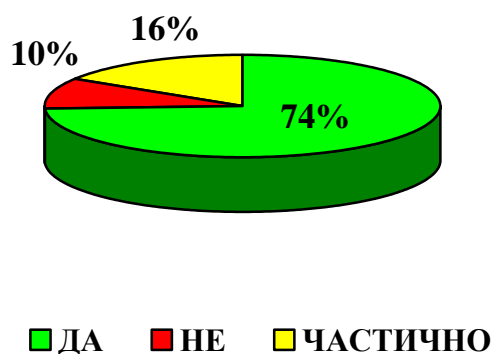

Фигура 6

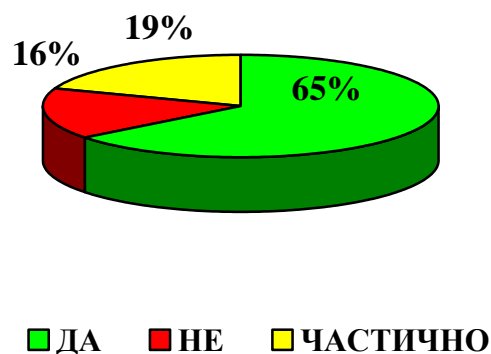

Фигура 7

В резултат на миграцията настъпват значителни промени, като по-силно те са изразени в отношенията „Родители - деца”, между млади (в чужбина) и стари (в България) (74%, фиг.8), отколкото в отношенията между младите в семейството (65%, фиг. 9).

Фигура 8

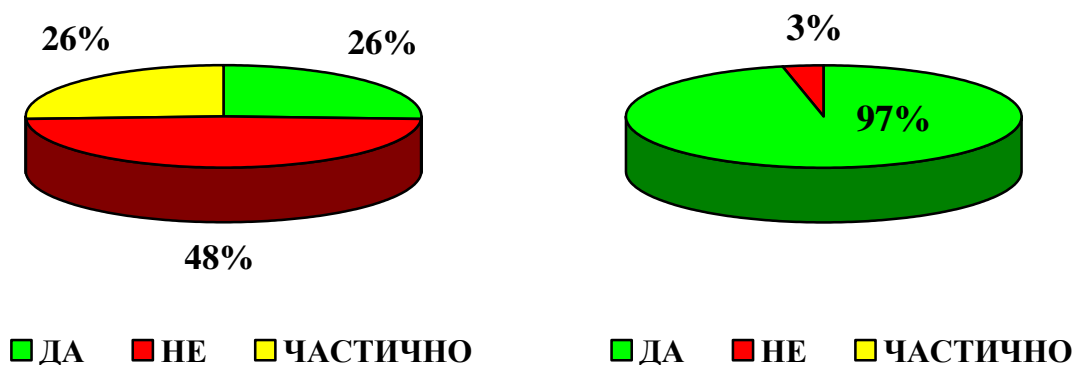

Фигура 9

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА: Резултати от обучението по проекта ДАНЕТ

48% от изследваните пенсионери (фиг. 10) не са съгласни да поемат задължението и отговорността на младите родители в емиграция по възпитанието на техните деца. Равен е броят на анкетираните, които биха поели напълно (26%) или частично (26%) такива отговорности.

Пенсионерите, останали без мигриралите си деца, твърдят, че добросъседските отношения оказват влияние за преодоляване на самотата (97%) (фиг. 11).

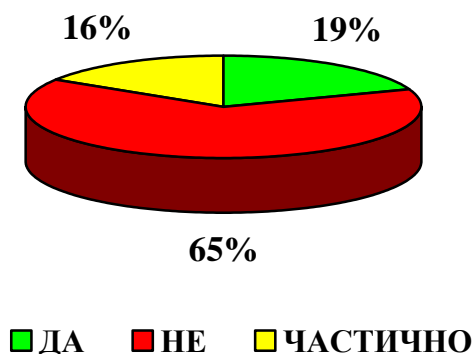
Фигура 10

Фигура 11

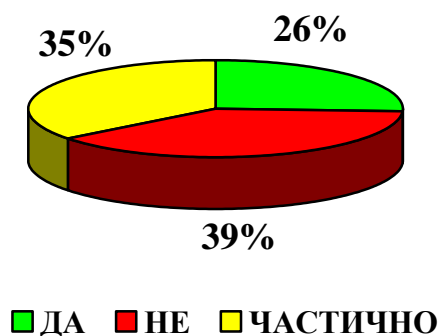
Голям е процентът на анкетираните (65%) (фиг. 12), които не определят като пречка етническите и религиозните различия за преодоляване на самотата от липсата на децата.

Само 39% от изследваните пенсионери (фиг. 13) са на мнение, че съществува опасност чуждата езикова практика да измести българския език в някои сфери на общуване. Мненията на останалите са, както следва:

- а) има опасност от частично въздействие – 35%;
- б) няма такава опасност – 26%.

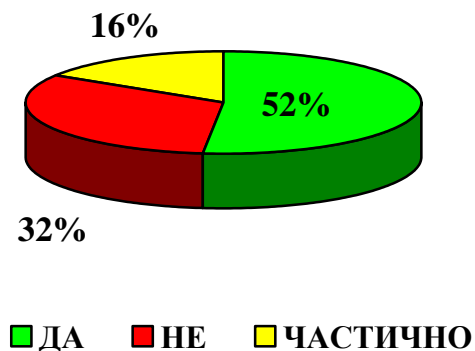
Фигура 12

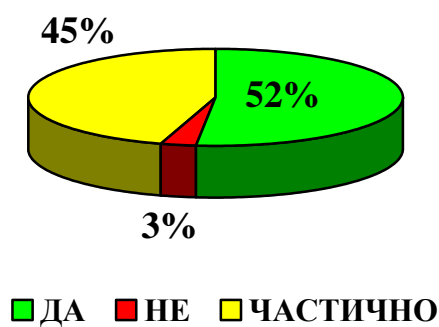
Фигура 13

Преди да бъде проведено научното изследване върху ролята на миграцията върху личните имена на децата, беше проучено мнението на пенсионерите отново това, дали се нарушава българската национална традиция при избора на лично име на децата в емигрантските семейства. Половината от анкетираните (52%) поддържат мнението, че традициите се нарушават (фиг. 14).

39% от анкетираните са на мнение, че местната власт и „Съюз на пенсионерите'2004” могат да съдействат, в определена степен, на пенсионерите за преодоляване на последиците от миграцията (фиг. 15).

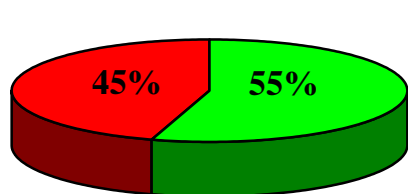
Фигура 14

Фигура 15

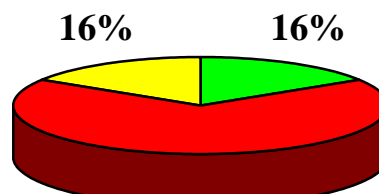
ГЛАВА ЧЕТВЪРТА: Резултати от обучението по проекта ДАНЕТ

Половината от пенсионерите, участвали в изследването (55%), имат близки и роднини, които са емигрирали зад граница (фиг. 16). Само 16% от анкетираните обаче, получават пълна и 16% частична финансова подкрепа от емигрантите (фиг. 17).

■ ДА ■ НЕ

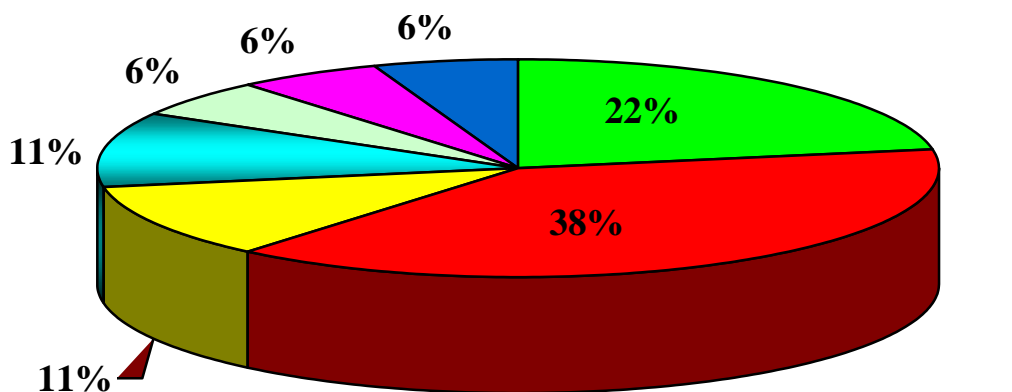
Фигура 16

■ ДА ■ НЕ ■ ЧАСТИЧНО

Фигура 17

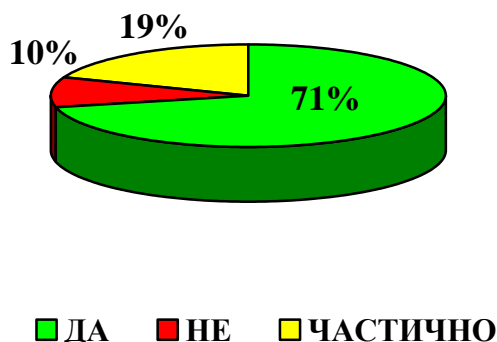
Държавите, в които са емигрирали семейства от Русе, съгласно анкетата, са представени на фиг. 18.

■ САЩ ■ АНГЛИЯ ■ ФРАНЦИЯ ■ ИСПАНИЯ
■ БЕЛГИЯ ■ АВСТРИЯ ■ ТУРЦИЯ

Фигура 18

Данните от изследването показват, че 71% от емигрантите (взети в предвид в тази анкета) желаят и имат намерение да се завърнат в България.

Фигура 19

Допълнителните мнения само на петима анкетирани, могат да се обобщят:

- ✓ Политиците в миналото са причина за противопоставяне между граждани и етноси.
- ✓ При управление на държавата от експерти, които да развиват икономиката, да възстановят селското стопанство, заводите и др., ще има работа в Родината и мигриралите деца ще се върнат.

3.4. Научно изследване „Миграцията, семейството и личните имена”

Тъй като много от децата на участниците в Панелна дискусия III са мигрирали, то от научен интерес е как този процес и връзките между етносите са повлияли върху именуването на техните деца и внуци. Г-н С.Станчев проведе научно изследване „Миграцията, семейството и личните имена” или „На кого е кръстено детето?” като част от панелната дискусия.

Цел на научното изследване: да се установи характеристиката на личните имена /ЛИИ/ родителските номинационни практики, традицията и новаторството в новите обществено-политически и икономически реалности в страната и общината.

АНКЕТЕН ЛИСТ

1. Име на детето?.....
2. Трите имена на бащата на детето?.....
3. Трите имена на бабата на детето по бащина линия?.....
4. Трите имена на майката на детето?.....
5. Трите имена на бабата на детето по майчина линия?.....
6. Трите имена на кръстника на детето?.....
7. На кого е кръстено детето?.....

Резултатите от изследването са представени на сайта на проекта [63].

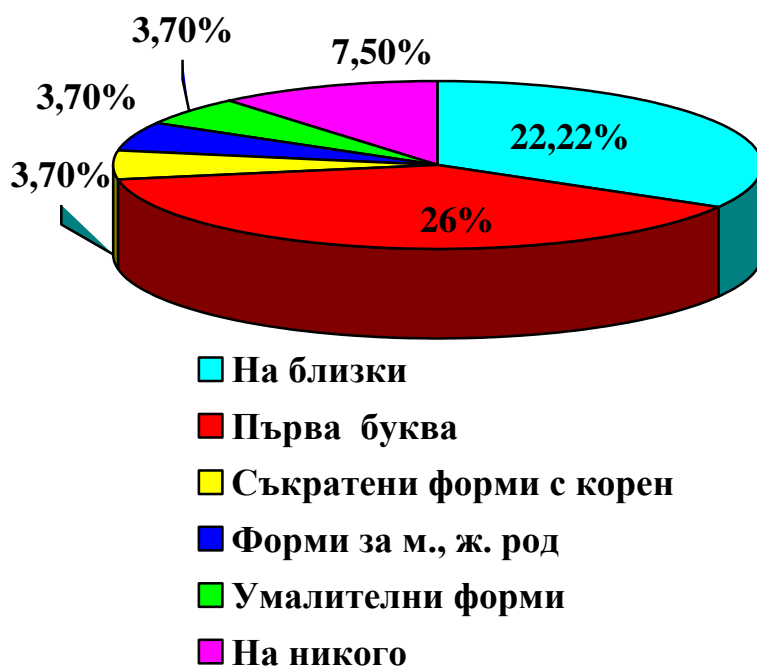
Тук ще отбележим само малка част от резултатите на научното изследване.

Изборът на лични имена на децата (за момчета и за момичета), в зависимост от различни фактори, са представени на фиг. 20 и фиг. 21.

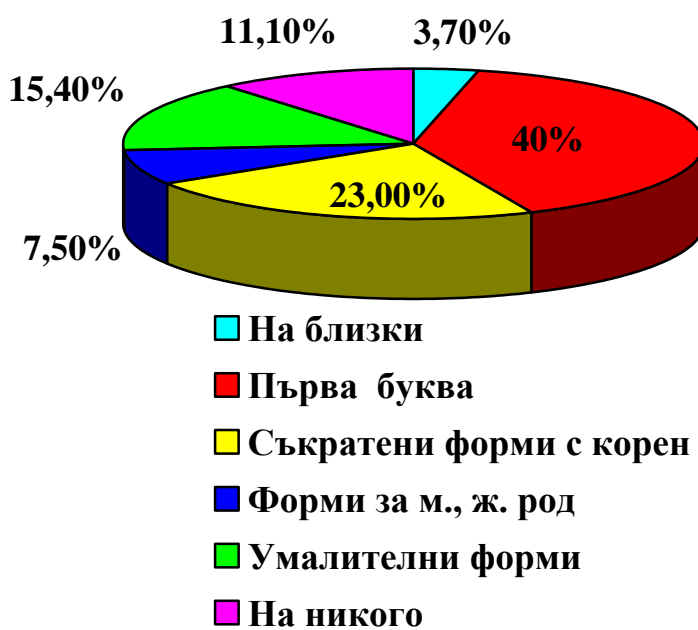
Изводите от изследването са:

- ✓ Разгледаните лични имена по произход, структура и семантика не се отличават в огромната си част от личноименната ни система.
- ✓ Новаторството е слабо застъпено.
- ✓ В тази група деца, емиграцията не е оказала сериозно влияние върху избора на лични имена.

Дълг на пенсионерите е да възпитават подрастващите в духа на народната традиция.

Фигура 20

Фигура 21

3.5. Обобщени изводи от Панелна дискусия III

Деветнадесетте етнически групи (българи, турци, татари, роми и др.) в община Ветово живеят в условия на етническата и религиозна търпимост и толерантност.

Емиграцията и обезлюдяването на малките селища ще продължава и в бъдеще. От това се оплакват всички държави.

Проблемът на интеграцията на малцинствата е социален, а не политически.

Общуването между хората, независимо от тяхното етническо и религиозно различие, е ценност на гражданското общество.

И вътрешната и външната миграция се дължат на липсата на свободни работни места, предизвикана от икономическите кризи.

Миграцията не оказва сериозно влияние върху избора на лични имена на децата от различните етноси.

Девиз на различните вероизповедания да бъде „Различни, но заедно”.

Провеждането на подобни срещи и дискусии са желателни и необходими.

Панелна дискусия III, 29 април, 2011

Резултати от обучението по проекта ДАНЕТ, Емилия Великова

§4. ПАНЕЛНА ДИСКУСИЯ IV:

ЕКОЛОГИЯ / СРЕДА

4.1. Съдържание на Панелна дискусия IV

Панелна дискусия IV от проекта ДАНЕТ се проведе на 24 юни, 2011г. в с. Табачка, Община Иваново, по програмата „Европа за гражданите” със 102 участници.

ОРГАНИЗАТОРИ

Русенски университет „А. Кънчев”:

доц. д-р Николай Михайлов, Зам. ректор на РУ „А. Кънчев”

доц. д-р Емилия Великова, Зам. декан на Факултет „Природни науки и образование” при РУ „А. Кънчев”

и

„Съюз на пенсионерите 2004”, секция – Русе:

г-н Йордан Казаков, Председател

Областен съвет на СП – 2004, гр. Русе

Общински съвет на СП - 2004, с. Табачка

ТЕХНИЧЕСКИ ОРГАНИЗАТОР

Център за Информационно и Компютърно обслужване
при РУ „А. Кънчев”:

доц. д-р инж. Мирослав Михайлов, Директор

Основни въпроси

Две нива: Естествени ресурси (вода, почва, климат) и защита на видовете (средата).

Основен въпрос на панела е: Какво може да се направи на държавно ниво, на ниво граждани за екологията на региона и опазването на околната среда?

И още:

- ✓ Транснационално сътрудничество на организации.
- ✓ Екологичните катастрофи са въпрос на междусъседско сътрудничество (например, унгарската екологична катастрофа).
- ✓ Практически мерки за защита на видовете, запазване на кътчета от природата.

- ✓ Националното наследство и устойчиво регионално развитие (села, градове и др.).
- ✓ Енергията, описания на ресурсите, експлоатация на енергията (отделно, в дълбочина, да се разгледат конкретни, регионални примери)
- ✓ Какви конкретни действия могат да бъдат осъществени от млади и стари за подобряване на тази ситуация?

Оперативен план за провеждане на Панелна дискусията IV

„Екология / Околна среда” и тържество за „Еньовден”

Дата: 24.06.2011 год. петък – Еньовден,

Място: с. Табачка – Клуб на пенсионера,

Начален час: 9.00 ч.

Участници: лектори от Регионалната инспекция по опазване на околната среда и водите, пенсионери от клубовете в с. Табачка, гр. Русе, с. Сливо поле, с. Борово, с. Иваново, гр. Две Могили, гр. Бяла, гр. Ветово, с. Ценово, деца и родители

Гости: представители на РУ „А. Кънчев” и на Университета в гр. Ескишехир, Турция и съмишленици.

Елементи:

- ✓ Дискусия посветена на екологията и опазването на природата – 4-ти панел по проекта ДАНЕТ. Определяне на водещ на дискусията – инж. Й.Казаков и доц. д-р Е.Великова
- ✓ Конкурс „Еньовски венец”, „Еньовска китка”.

Организация:

- ✓ Тръгване на участниците в дискусията от гр. Русе с автобуси 8.00 часа от Дома на културата и гара Русе ;
- ✓ 8,30 часа от спирката на автобуса до блок 12 „Дружба”, тръгване със собствен превоз и от другите населени места с цел пристигане в село Табачка най-късно в 9.00 часа /за участниците в дискусията/

Програма

- ✓ 9.00 часа начало на дискусията от 4-ти панел по проекта ДАНЕТ: Екология / Околна среда
 - ✓ 10.00 – 10.30.часа край на дискусията.
- Забележка:

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА: Резултати от обучението по проекта ДАНЕТ

- ✓ Втората група, която не участва в дискусията: участниците пристигат в с. Табачка до 9.30 ч. при читалището и тръгват да берат билки.
- ✓ След края на дискусията, желаещите също се организират да берат билки до 11.30 часа, когато трябва да се завърнат и двете групи в пенсионерския клуб.
Откриване на тържеството за Еньовден в 11.30 часа.
- ✓ Изпълнение на фолклорна група с. Табачка;
- ✓ Поздравление от Председателя на ОС на СП'2004, секция Русе, инж. Й. Казаков.
- ✓ 12.00 часа започва музикалният празник;
- ✓ 12.00 – 12.45 часа раздаване на курбан чорба.
Определя се жури, което да излъчи най-добрия венец и китка, чрез анонимен конкурс, за награждаване с грамоти на отличилите се, чрез обявяване на резултатите около 14.30 часа.
Тръгване за Русе около 16.00 часа.

Изпълнение на плана

Лектори по темата на дискусията „Екология, околна среда” бяха инж. Любомир Атанасов и г-жа Светла Иванова, специалисти от Регионалната инспекция по опазване на околната среда и водите. Те представиха действащото законодателство, свързано с опазване на флората и фауната на България и с изхвърляне на отпадъците, разработените информационни системи, активните дейности на държавата по отношение на запазването на биоразнообразието в природния парк „Русенски Лом” и националния резерват „Сребърна”. Подчертана бе ролята на възрастните за възпитание на младото поколение в грижа към природата, към опазване на парковете и природните забележителности, към защитените от закона растителни и животински видове.

Участниците с тревога отбелязаха влошаването на околната среда и направиха предложения за подпомагане на дейностите на държавата като активно се включат в информационната система на Регионалната инспекция по опазване на околната среда и водите.

Подчертана бе необходимостта от получаването на енергия от възобновяеми източници и използването на атомна енергия.

По случай празника на билката „Еньов ден” бяха събрани от природния парк билки, с които бяха обкичени повечето от участниците.

На активните участници в организацията на дискусиата и празника бяха връчени почетни грамоти.

Празникът завърши с кръшни хора и ръченици.

Взето бе решение, съдържанието на дискусиата да се доведе до знанието на клубовете на пенсионерите от областта и да се проведат подобни дискусии с конкретни решения за съдействие на държавата в борбата ѝ за запазване на чиста околна среда.

4.2. Обобщени изводи от Панелна дискусия IV

Необходимо е получаването на енергия да става от възобновяеми източници. Актуално да стане използването на биомаса, като възобновяем енергиен източник.

Възрастните хора могат да подпомагат усилията на държавните институции за опазването на природата като се включат активно в информационната държавна система.

Препоръчително е производството и консумирането на екологично чисти храни (развитие на биоземеделието).

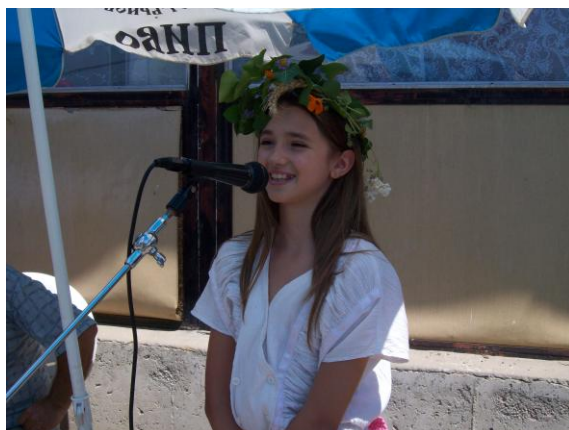
Съвместно с пенсионерския синдикат в гр. Гюргево да се проучи възможността за съвместно кандидатстване за проект с основна цел облагородяване на входно - изходните пунктове около Дунав мост.

Да се използва енергийния потенциал на река Дунав на базата на иновативни енергийни технологии, които не застрашават природната среда и климата.

Панелна дискусия IV, 24 юни, 2011

Резултати от обучението по проекта ДАНЕТ, Емилия Великова

§5. ОБУЧЕНИЕ ПО ИЗПОЛЗВАНЕ НА НОВИ ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ

На организационната среща на българския екип на проекта ДАНЕТ и на ръководството на СП2004-Русе, проведена на 11 януари, 2011г., беше взето решение да се организира курс за обучение на пенсионери по използване на съвременните информационни технологии, което съответстваше на една от целите на проекта за създаване на международна мрежа от възрастни хора, които общуват чрез Интернет, имейли, skype и др. по въпроси, свързани с настоящето и бъдещето на Европейския съюз и с политиките на ЕС, които засягат ежедневния им живот.

Обучението беше организирано от доц. д-р Е. Великова в зала 2.102 на РУ „А. Кънчев”. То беше открито 31 януари, 2011г. с 26 обучаеми и закрито на 15 април, 2011г. от проф. Н.Нихайлов, Зам.-ректор на РУ.

Инструктори в обучението бяха студентите от специалност „Математика и информатика”, 3 курс и пенсионери на РУ. Занятията бяха на 5, 12 и 19 февруари, 12, 19 и 26 март, 9, 10 и 15 април, 2011г.

ИЗВОДИ

Резултатът от обучението беше, създаването на общност от обучаемите, в която се обменя организационна информация, интересни факти, музика, презентации и др. Такава общност до този момент не съществуваше в Русенска област.

Като недостатъчен резултат на проекта в България, който можем да отбележим и като проблем за бъдеща работа е, че въпреки съдействието от страна на студенти и преподаватели, то:

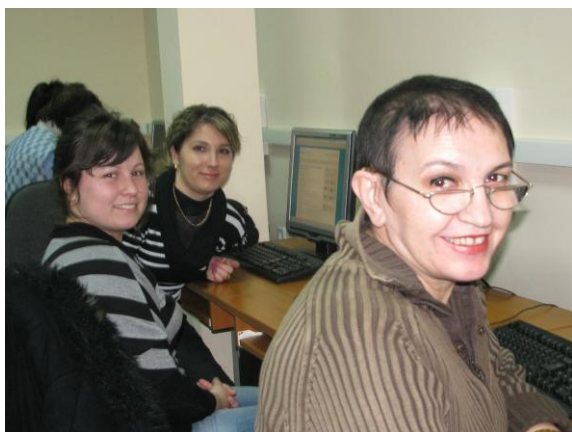
- **малко на брой (20) бяха възрастните хора, които бяха обучени;**
- **много малко на брой бяха пенсионерите, които желяеха да изпратят писмен коментар по темите на дискусиата.**

Резултати от обучението по проекта ДАНЕТ, Емилия Великова

**Студенти от специалност „Математика и информатика“ –
обучение на възрастни хора в използване на нови
информационни технологии**

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА: Резултати от обучението по проекта ДАНЕТ

Europe for Citizens
Programme

BADEN-
WÜRTTEMBERG
STIFTUNG
Wir stiften Zukunft

§6. ДРУГИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО ПРОЕКТА ДАНЕТ

Три анкети, 2 протокола, 5 есета, 2 научни статии, много доклади и презентации бяха разработени от участниците в панелните дискусии и в международните срещи, организирани по проекта ДАНЕТ.

1) Обобщение на Панелна дискусия II (протокол)

Автор: Йорданка Пенева

Авторът представя протокол на дискусията в РУ „Устойчивост на културното наследство / Национална и Европейска идентичност” [62].

2) Обобщение на Панелна дискусия III (протокол)

Автор: Гинка Крумова

Авторът цитира Екзюпери [63]:

- ✓ Най-хубавото се вижда само със сърцето.
- ✓ Най-същественото е невидимо за очите.

Г. Крумова представя протокол на дискусията в гр. Ветово на тема „Миграцията като предизвикателство / Интеграцията като шанс”.

3) Приятно впечатлен и въодушевен! (есе)

Автор: Михаил Митков Ангелов/Севим Палаузов

Авторът описва чувствата си от участието си в Панелна дискусия III, проведена в гр. Ветово [63, 64]. Той пише «След края на тази среща, която протече в изключително топла и сърдечна атмосфера, се прибрах у дома и реших да напиша тези редове, които да останат и в дните, когато няма да съм на този свят и тогава моите сега не съществуващи още внуци и правнуци, четейки ги да знаят, че именно такива събития са ме карали да се чувствам горд, че съм част от този пъстър български народ. А до тогава, дано нашето мило Отечество България да няма проблемите, които сега има, дано моят етнос успешно се е интегрирал в голямото ни общество и дано не съществува вече мерзостта и бедността, която днес е причина младото й поколение да я напуска.»

4) Изводи и размисли след първата международна работна среща с българско участие по проекта «Данет» 2011 в гр. Шибеник, Хърватия (протокол) [65]

Автор: Цветанка Петрова, Председател на Общински съвет «СП 2004» Ветово, член на Областен съвет на „СП'2004”

Авторът цитира Кармен Щаделхофер, Германия: На възрастните хора да се гледа като на ценен човешки капитал.

Цв. Петрова представя протокол от срещата в Хърватия като отговаря на въпроса какво е научено по направленията на четирите панелни дискусии.

Например, по темата „Активно стареене” Цв. Петрова пише «Изходни принципи:

- ✓ Докато сме живи - да се учим и докато се учим – живеем;
- ✓ Изучаване потребностите и интересите на хората - необходима предпоставка за нашата работа.

Можем да черпим опит от дейността на университетите за възрастни хора в Германия, Словения, Хърватия и Румъния, които обучават пенсионерите по: чужди езици, компютърна грамотност, изкуство, астрономия, религия, музика, древни цивилизации, психология, йога, оздравителна гимнастика и др.

Възрастните хора изнасят лекции, работят в музеи, организират различни изложби, срещат се с известни личности, разговарят с млади хора по различни проблеми (даже и за любовта), участват в концерти на ученици и студенти за възрастни хора и инвалиди и др.

Организират се дневни центрове за обучение и забавление.

А в Хърватия се излъчват предавания по телевизията и радиото с цел обучение на възрастните хора.»

5) Хърватия – едно незабравимо преживяване

Автор: Рени Колева

Авторът представя своите размисли и чувства от международната конференция в Хърватия [65, 66]. Р. Колева пише:

«И сега кулминацията. Три от нашите жени Цветанка, Веска и Иванка се облякоха в национални носии. Три красиви, засмени българки с погача на „месал” и шарена сол, бавно пристъпяха с народна песен на уста към събраното множество.

Първо избухнаха ръкоплясканията!

После всеки грабна фотоапарата и зацрака срещу българките – като пред Холивудски звезди по червения килим...

Всеки искаше да се докосне до нашите момичета, да се фотографира с тях!

Вечерта изцяло беше наша! Българска! След това следваха танци – и Иванка обра лаврите!

Дълго след тези емоции не можахме да заспим.»

6) Изводи и оценка на резултатите от проект ДАНЕТ (доклад от кръглата маса за отчитане на резултатите от проекта ДАНЕТ, проведена на 5 юли, 2011г. в РУ „А. Кънчев”)

Автор: инж. Йордан Казаков, Председател на СП'2004-Русе,
Докладът е включен в отчета българския екип, изпълнил проекта, който беше представен на Заключителната международна конференция в Германия, 6-11 ноември, 2011г.

7) Размисли (есе)

Автор: Румян Дамянов

Авторът представя разсъжденията си върху проведената заключителна международна конференция на проекта ДАНЕТ в Германия, 6-11 ноември, 2011г. [67].

Р. Дамянов пише:

«Тази среща на международно ниво, както и другите проведени до сега, ще останат паметни за нас участниците. Тя ще изиграе много голяма роля за повишаване самочувствието ни, за да можем не без основание да кажем: „Аз имам вече европейска идентичност! Аз имам вече европейско мислене...”»

8) Резултати от анкета за проучване заетостта на близки и роднини на членовете на СП'2004-Русе, които са мигрирали в чужбина (анкета)

Автор: Румян Дамянов

1) Имате ли близки и роднини зад граница? ДА-47 НЕ - 53

2) По възможност, да се уточнят: СИН - 12; СНАХА - 9; ДЪЩЕРЯ - 11; ЗЕТ - 10; БРАТ - 1; СЕСТРА - 3; ВНУК - 32;

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА: Резултати от обучението по проекта ДАНЕТ

3) Ако работят в чужбина, то каква е сферата на заетост?

Всичко - 52

- а/ индустрия - 8
- б/ търговия - 7
- в/ услуги - 19
- г/ земеделие - 1
- д/ учащи - 18
- е/ други дейности - 24:
 - администрация - 10
 - спорт – 1
 - финанси и банки - 5
 - здравеопазване - 1
 - култура и изкуство - 3
 - наука - 4

4) Оценка за състоянието на Вашите близки зад граница:

- а/ психологическо – ДОВОЛНИ - 30 НЕДОВОЛНИ - 7
- б/ материално – ДОВОЛНИ - 28 НЕДОВОЛНИ - 1

5) Очаквате ли близките Ви да се завърнат и при какви условия

Всичко – 153:

ДА СЕ ЗАВЪРНАТ – 105;
ДА НЕ СЕ ЗАВЪРНАТ - 48

- а/ при преодоляване на кризата и подобряване материалното състояние: ДА - 17 НЕ - 11
- б/ при създаване на по-добри условия за упражняване на професията ДА - 22 НЕ - 8
- в/ не се преодолява носталгията ДА - 11 НЕ - 9
- г/ за по-добра реализация на получените знания и квалификация ДА - 11 НЕ - 6
- д/ за получаване на по-голяма заплата и стимулиране ДА - 15 НЕ - 7
- е/ за полагане на грижи за възрастни близки, останали в страната ДА - 16 НЕ - 7
- ж/ други: патриотизъм - 1 образование - 1

9) Съобщения за медиите, за РУ и за СП'2004-Русе
Автор: проф. д-р Николай Михайлов

10) Съобщения за медиите, за РУ и за СП'2004-Русе
Автор: инж. Йордан Казаков

11) Дунавска мрежа в действие – цели, дейности и резултати на проект „ДАНЕТ” (научна публикация)

Автор: доц. д-р Емилия Великова, Научна конференция на РУ „А. Кънчев” и на Съюз на учените – Русе, 28-29.10.2011г. [68].

Е.Велкова представя първия проект на СП'2004 в България - проектът ДАНЕТ. Тя анализира възможностите за обучение на възрастни в България и извежда извода, че проектът е променил отношението на институциите в региона към възрастните хора, в резултат на което се планира изграждане на център за обучение на пенсионери, който да съответства на новите реалности.

§7. РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

7.1. Разпространение на резултатите от обучението по проекта чрез на институции и чрез представители на местната власт

Резултатите от проекта бяха разпространени чрез:

- ✓ Участия на представители на РУ „А. Кънчев” в дейностите на проекта и в събития за представяне на проекта – проф. д-р Христо Белолев, Ректор на РУ, проф. д-р Н.Михайлов – координатор на проекта ДАНЕТ и Зам.-ректор на РУ, доц. д-р Б. Ангелов, Зам.-ректор на РУ, доц. д-р Е. Великова, изследовател на проекта и Зам.-декан на Факултет Природни науки и образование при РУ, доц. д-р Й. Стоянов и инж. Й. Пенева, членове на екипа на проекта, доц. П. Петров, катедра „Педагогика, психология и история”, ФПНО при РУ, доц. д-р инж. Мирослав Михайлов, Директор на Център за информационно и компютърно обслужване, пенсионери от РУ и др.;

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА: Резултати от обучението по проекта ДАНЕТ

- ✓ Участия на представители на месната власт, които определят съвременната политика по отношение на възрастните хора – инж. О.Лазаров, Зам.-кмет на Община Русе, д-р Рейхан Кабил, кмет на Община Ветово, д-р Руденко Йорданов, председател на Български червен кръст, д-р Константин Колев, член на Български червен кръст, Лидия Найденова, Началник отдел „Пенсии”, Национален осигурителен институт, ПУ „Социално осигуряване”, г-жа С. Иванова и инж. Л. Атанасов, специалисти от “Регионалната инспекция по опазване на околната среда и водите” и др.;
- ✓ Участия на представители на важни за града институции като ръководството на СП’2004-Русе с председател инж. Йордан Казаков, доц. д-р Деян Драгоев, д-р А. Ненов от Регионален исторически музей, г-жа Д. Димитрова от Етнографски музей в гр. Русе, доц. д-р Ейюп Артвинли, Университета в гр. Ескишехир, Турция, пенсионери от клубовете в с. Табачка, гр. Русе, с. Сливо поле, с. Борово, с. Иваново, гр. Две Могили, гр. Бяла, гр. Ветово, с. Ценово, пенсионери от клуб „Дружба”, Туристически клуб, клуб „Надежда”, Спортен клуб – ветерани и много др.

7.2. Разпространение на резултатите от обучението по проекта чрез медиите

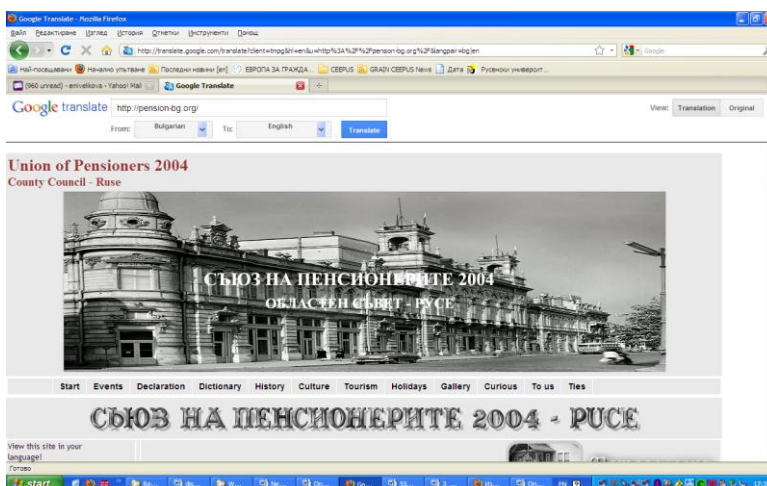
Освен поставяне на цялата информация за проекта ДАНЕТ на сайта www.denet-at-work.eu и публикациите на материалите на участници в дискусиите на сайтовете на проекта, на СП’2004-Русе и на РУ „А. Кънчев”, разпространението на резултатите на проекта беше осъществено още, както следва:

- ✓ излъчване на живо на Панелни дискусии I и II [61, 63];
- ✓ излъчване на информация по телевизия Север [61];
- ✓ радиопредаване по радио Шумен;
- ✓ рекламни материали;
- ✓ интервюта;
- ✓ пресконференции;

- ✓ информации във вестниците [41-56]:
- [http://www.akcent.bg/site/news.php?item=829;](http://www.akcent.bg/site/news.php?item=829)
 - <http://www.ruse.eu/index.php/ro/ruse>
 - [http://diploma.bg/?p=view&aid=4574;](http://diploma.bg/?p=view&aid=4574)
 - [http://www.rusenews.eu/news/33589;](http://www.rusenews.eu/news/33589)
 - http://www.ruseinfo.net/news_85132.html
 - <http://news.ruse24.bg//227045.html>
 - <http://novini.dir.bg/news.php?id=7924886>
 - <http://aninikolova72.blog.bg/regionalni/2011/02/03/obsyjdat-stareneto-v-ruse.679390>
 - http://rss-bg.info/search.html?search_phrase=%D1%80%D1%83%D1%81%D0%B5&categories_id=0&skip=14&order=popular&limit=5
 - http://dariknews.bg/view_article.php?article_id=663266
 - [http://radioshumen.bnr.bg/News/Ruse/Pages/ Aktivnoto-stareene-v-Evropa-obsajdat-v-Ruse.aspx;](http://radioshumen.bnr.bg/News/Ruse/Pages/ Aktivnoto-stareene-v-Evropa-obsajdat-v-Ruse.aspx)
 - <http://www.dunavmost.bg/novini-ruse/novini-obshtestvo-ruse/1775-active-aging-in-the-countries-of-europe.html>
 - <http://dobrinite-news.com/40947>
 - <http://www.ruse.eu/index.php/ro/ruse/390-2011-02-03-12-45-47>
 - <http://www.ruse-news.com/modules.php?name=News&file=article&sid=35223>
 - <http://www.newbusiness.bg/articles/view/1030/pet-biznes-idei-koito-lipsvat-u-nas>

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА: Резултати от обучението по проекта ДАНЕТ

Разпространение на резултатите

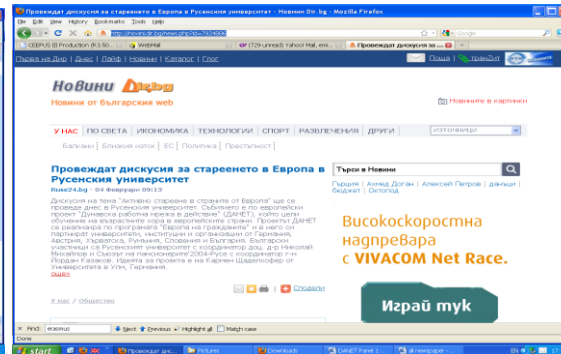
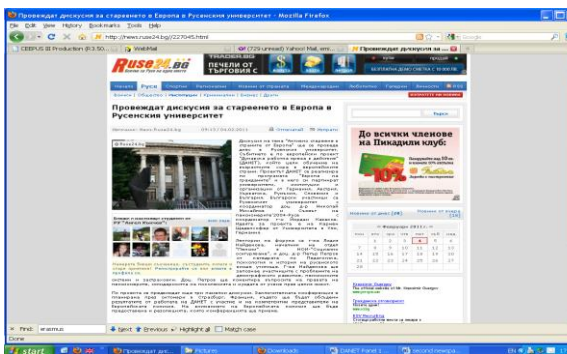
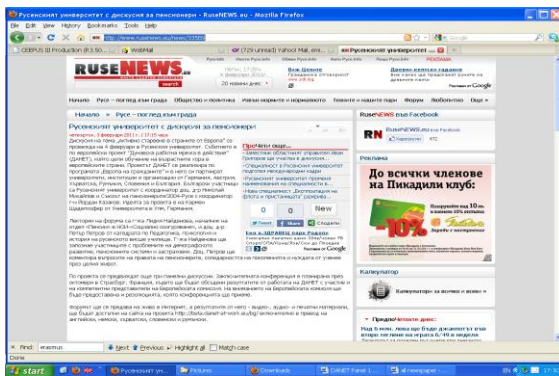
Europe for Citizens Programme

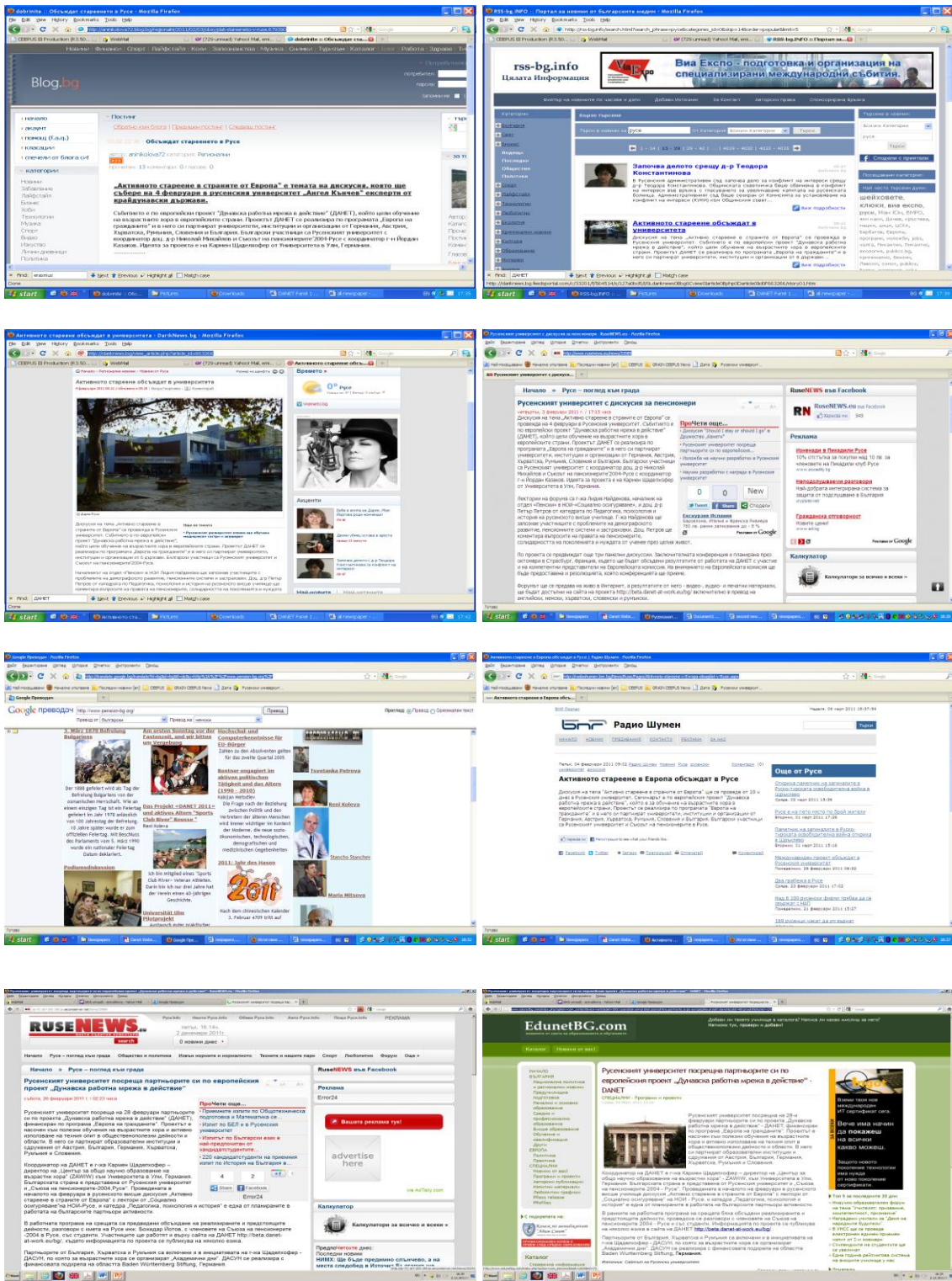
Резултати от обучението по проекта ДАНЕТ, Емилия Великова

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА: Резултати от обучението по проекта ДАНЕТ

Резултати от обучението по проекта ДАНЕТ, Емилия Великова

112

§8. ОЦЕНЯВАНЕ НА ПАНЕЛНИТЕ ДИСКУСИИ

8.1. Тест за оценяване на панелните дискусии

ТЕСТ

отговаряйте с ДА или НЕ или степенувайте отговорите си по схемата:
1 най-ниска степен,..., 5 най-висока степен

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

ЧАСТ 1

1. За първи път ли участвате в проект по програмата „Европа за гражданите“? ДА НЕ

2. Какви са основните ви очаквания от проекта „Европа за гражданите“?

а) очаквания като представител на организация на пенсионери:.....

б) вашите лични очаквания:

3. Какви са основните ви очаквания от проекта ДАНЕТ?

а) очаквания като представител на организация на пенсионери:

съвместни дейности с други организации

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

обмяна на знания

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

разработване на материали за пенсионерите

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

разпространение на информация в Европа за организацията на пенсионера

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

разпространение на информация в България за организацията на пенсионера

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Други:.....

б) вашите лични очаквания:

срещи с пенсионери от Европа и дискусии на специфични общи теми

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

съвместна работа с партньорите за намиране на правилни решения на проблемите на пенсионерите

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

интерес към разработване на материали за пенсионерите

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

интерес към резултатите от дискусиите на пенсионерите от другите държави

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

възможност за пътуване в Европа

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Други:.....

4) В каква степен участието ви в ДАНЕТ е полезно за вас?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

ЧАСТ 2

5. Мислите ли, че проектът ДАНЕТ разглежда значими за пенсионерите въпроси?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

6. В каква степен въпросите в дискусията са важни за пенсионерите от региона?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

7. Как оценявате организацията на панелната дискусия?

материалите за дискусията бяха изпратени навреме

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

поставянето на материалите за дискусията на сайта беше полезно

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА: Резултати от обучението по проекта ДАНЕТ

целите, задачите и въпросите на панелната дискусия са ясни

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

програмата на дискусията включва всички нужни детайли

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

удовлетворени сте от дискусията като цяло

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

имахте възможност да изкажете мнението си

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

имахте възможност да срещнете съмишленици

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

харесахте изработените материали – химикал, бележник, плакат и др.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

харесахте кафе паузата

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Други:.....

9. Как оценявате предварителната организация на панелната дискусия?
предварителната среща за представяне на проекта беше полезна

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

подготовката за работа със сайта на проекта беше полезна

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

съдействието от страна на студентите беше полезно

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Други:.....

8.2. Оценяване на очакванията от проекта ДАНЕТ на представители на неправителствени организации на пенсионери

Оценяването на Панелна дискусия I и II от участниците, които членуват в неправителствени организации на пенсионери в Русенска област, беше осъществено, както следва:

- ✓ Панелна дискусия I – 52 участници;
- ✓ Панелна дискусия II – 42 участници.

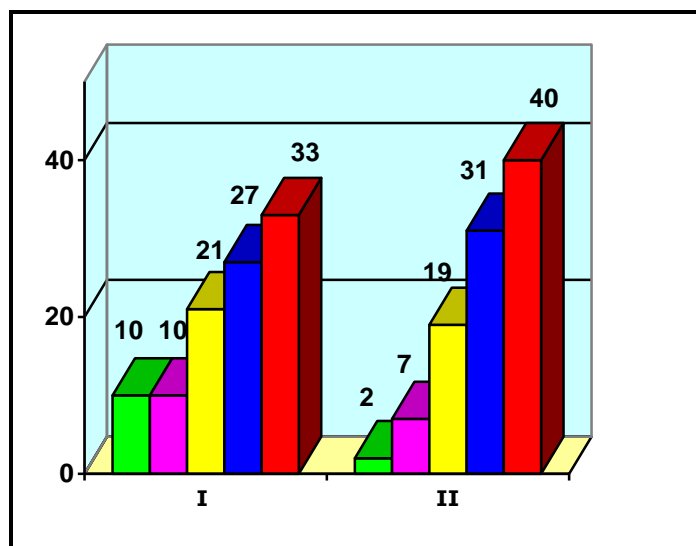
Резултатите са представени по степен на оценяване (от 1 до 5) в проценти.

Въпрос: Какви са основните ви очаквания от проекта ДАНЕТ като представител на организация на пенсионери?

а) съвместни дейности с други организации (фиг. 22);

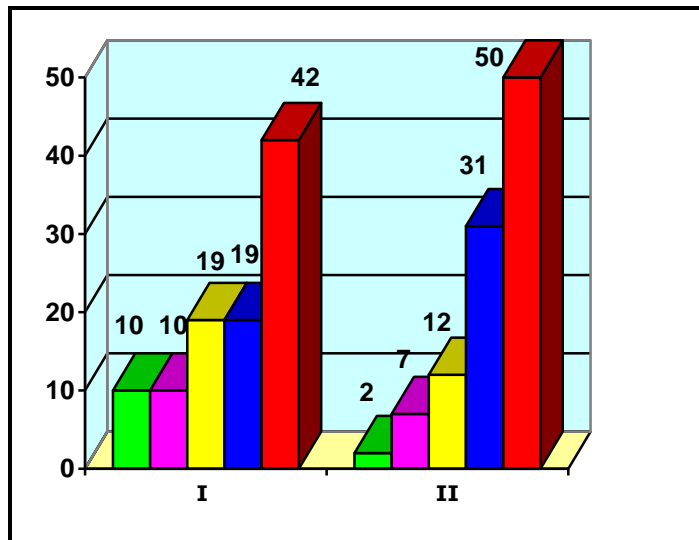
Очакванията на пенсионерите от проекта ДАНЕТ за участия в съвместни дейности с други организации са много високи и след проведените дейности се повишават.

Най-ниската степен на очакванията от 20% преди първата дискусия се намалява до 9 % след втората дискусия.

Фигура 22

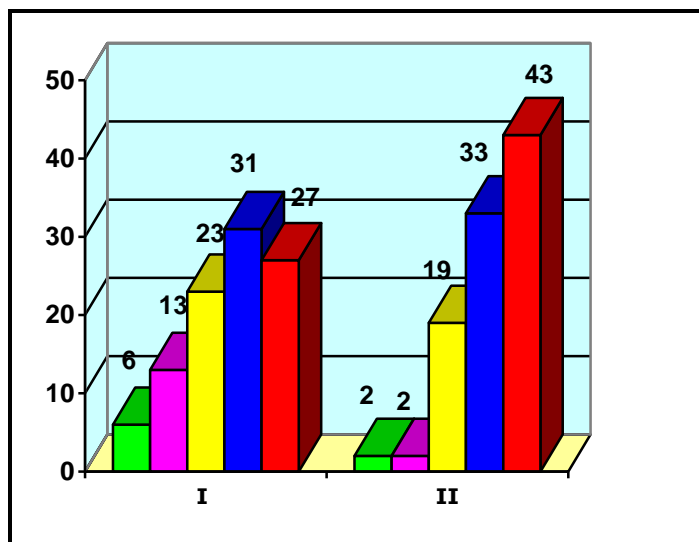
б) обмяна на знания (фиг. 23);

Фигура 23

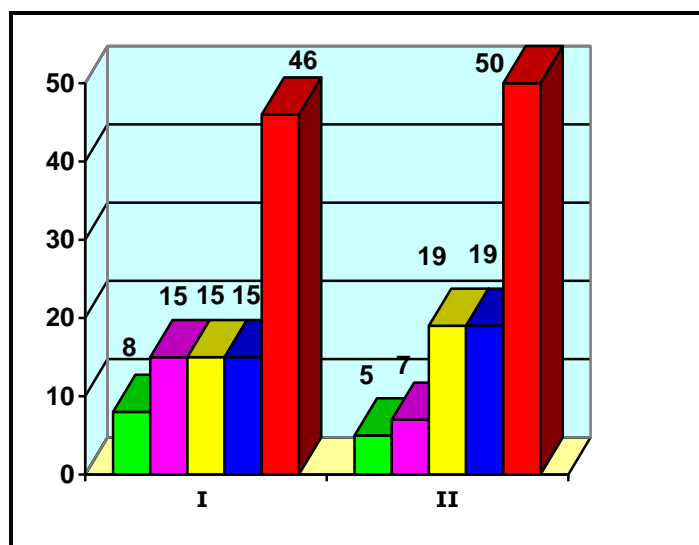
Очакванията на участниците за обмяна на знания със специалисти и пенсионери от България и от чужбина в процеса на обучение по проекта са били високи и са се повишили още повече.

в) разработване на материали за пенсионерите (фиг. 24);

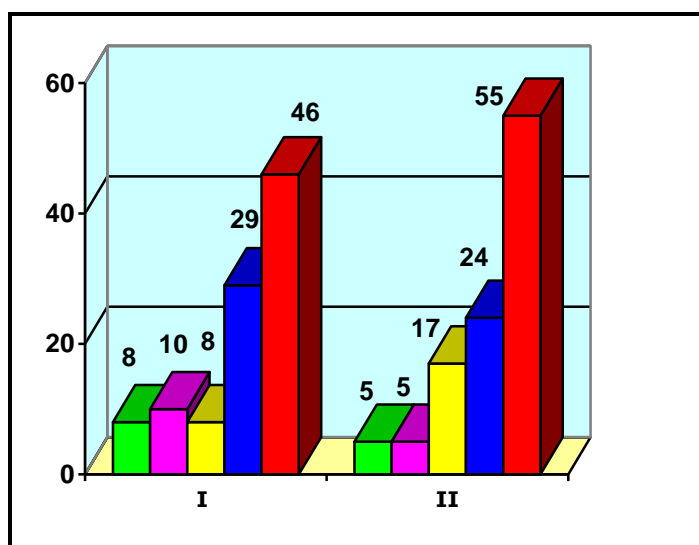
Фигура 24

г) разпространение на информация в Европа за организацията на пенсионера (фиг. 25);

Фигура 25

д) разпространение на информация в България за организацията на пенсионера (фиг. 26).

Фигура 26

ИЗВОДИ

Съществуването на отговори, които отчитат ниска степен на очаквания може да бъде обяснено с това, че някои участници за първи път се включват в дейността на проекта.

Още преди започване на обучението по проекта ДАНЕТ, очакванията на пенсионерите за осъществяване на различни съвместни дейности с други организации на пенсионери у нас и в чужбина, за обмен на знания, за разработване на материали и разпространение на информация за дейностите на организацията, в която членуват анкетираните, са много високи.

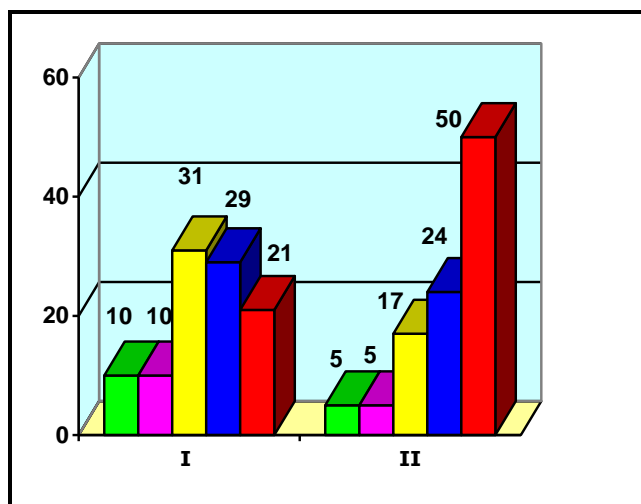
Степента на очакванията се повишава след провеждането на двете дискусии.

Следователно, в процеса на обучение, анкетираните виждат нови възможности за постигане на различни цели, свързани с тяхната неправителствената организация.

8.3. Оценяване на личните очакванията от проекта ДАНЕТ

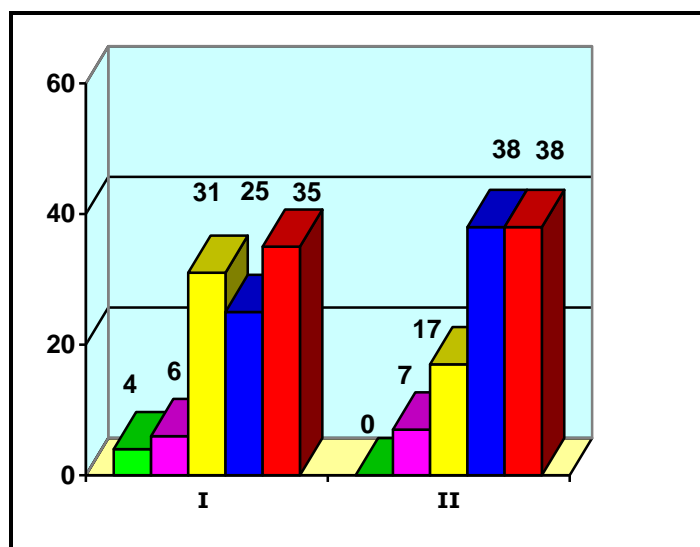
Въпрос: Какви са вашите лични очаквания от проекта?

а) срещи с пенсионери от Европа и дискусии по специфични общи теми (фиг. 27);

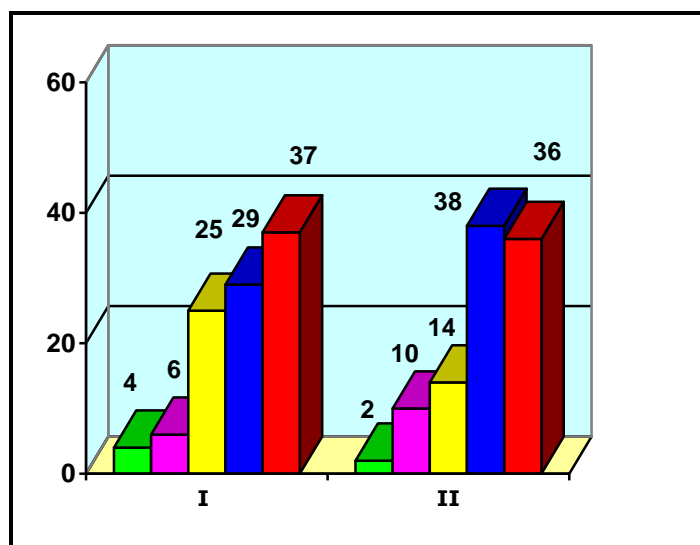
Фигура 27

б) съвместна работа с партньорите за намиране на правилни решения на проблемите на пенсионерите (фиг. 28);

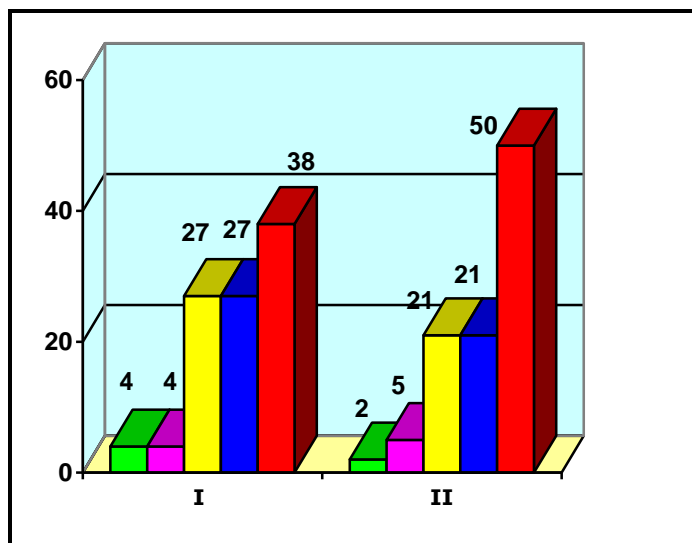
Фигура 28

в) интерес към разработване на материали за пенсионерите (фиг. 29);

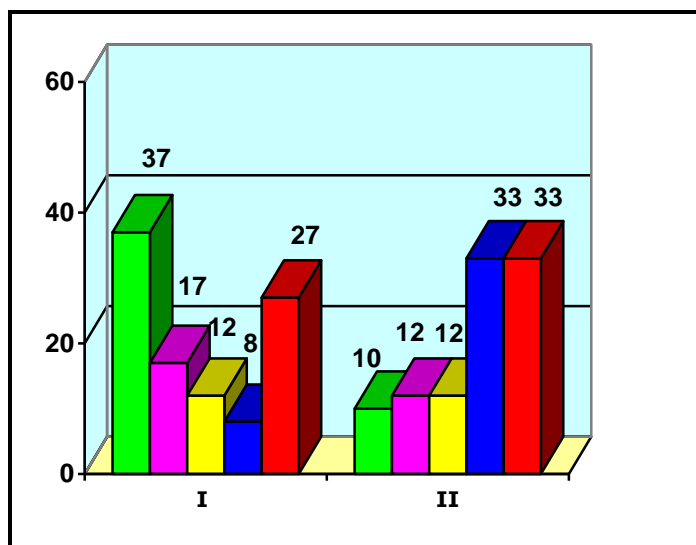
Фигура 29

г) интерес към резултатите от дискусиите на пенсионерите от другите държави (фиг. 30);

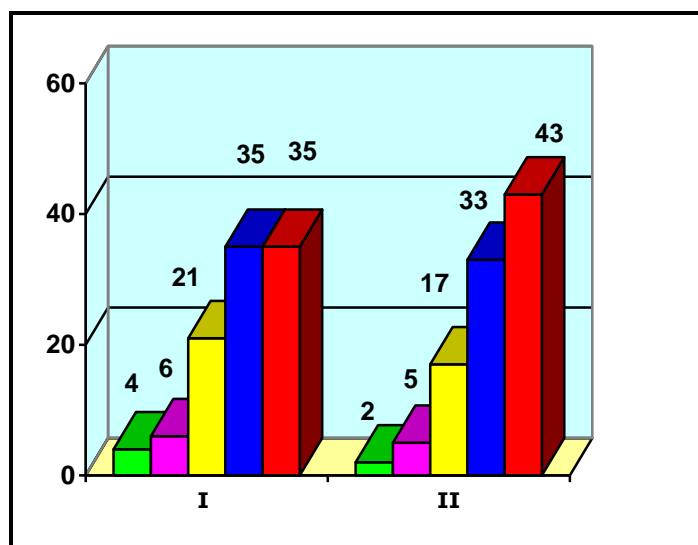
Фигура 30

д) възможност за пътуване в Европа (фиг. 31).

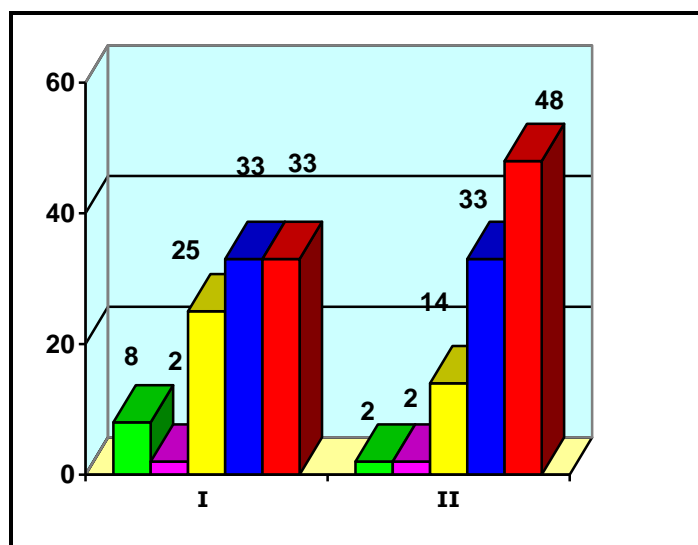
Фигура 31

Въпрос: В каква степен участието ви в ДАНЕТ е полезно за вас? (фиг. 32)

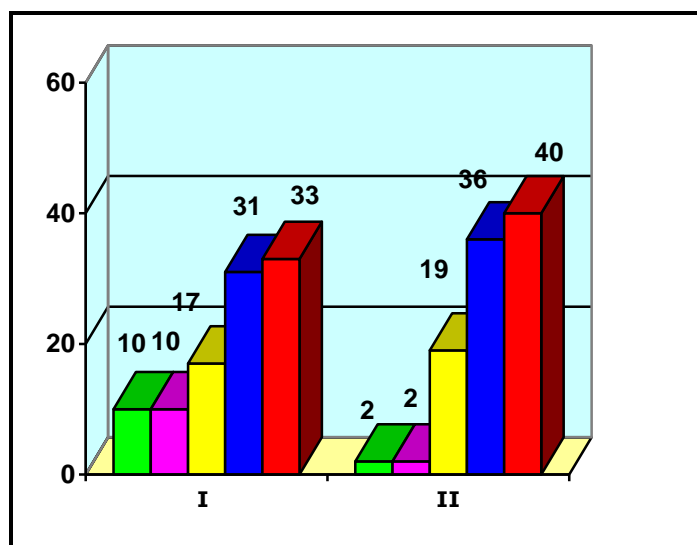
Фигура 32

Въпрос: Мислите ли, че проектът ДАНЕТ разглежда значими за пенсионерите въпроси? (фиг. 33)

Фигура 33

Въпрос: В каква степен въпросите в дискусиата са важни за пенсионерите от региона? (фиг. 34)

Фигура 34

ИЗВОДИ

Анкетираните имат високи очаквания от обучението по отношение на срещи с пенсионери от други държави, дискутиране на общи проблеми с цел достигане до правилни решения, разработване на общи полезни материали и интересни панелни дискусии в държавите-партньори. В процеса на работа очакванията се повишават, като резултат от качеството на обучението по проекта.

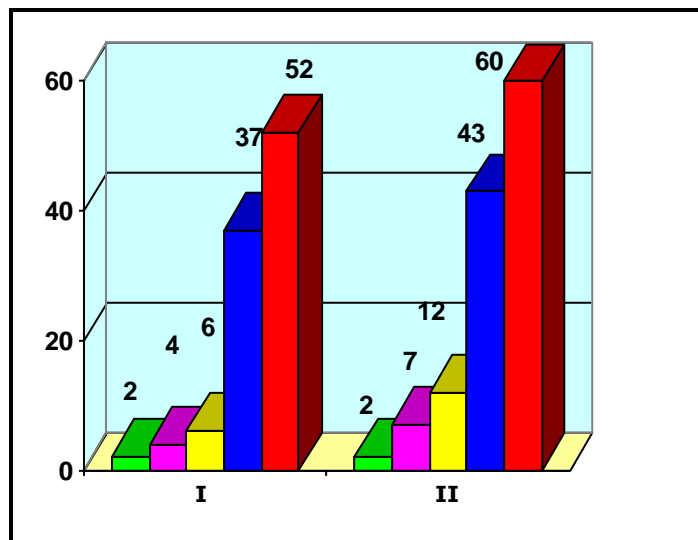
Над 60% от участниците са убедени, че ДАНЕТ разглежда значими за пенсионерите въпроси и е много полезен, както в личен план, така и в обществен план за възрастните хора от региона.

Много ниска е само степента на очакване на анкетираните за участие в командировки в чужбина. Тя се повишава в процеса на обучение, което осигурява много възможности за общуване и съвместни дейности без пътуване в чужбина.

8.4. Оценяване на организацията на обучението по проекта ДАНЕТ

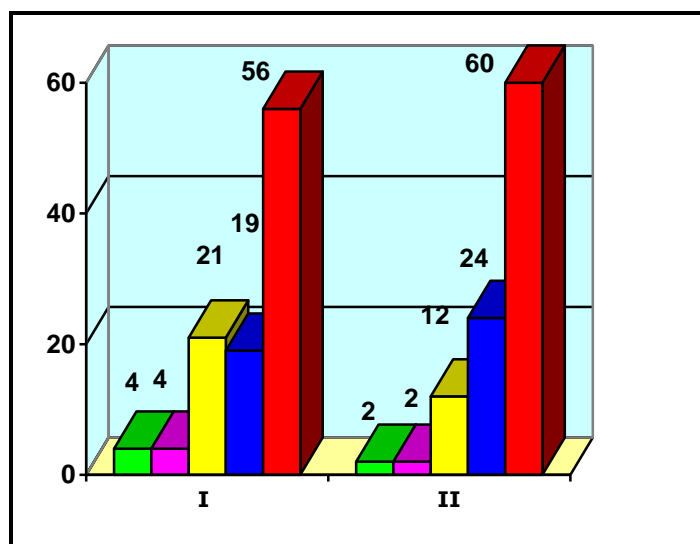
Въпрос: Как оценявате организацията на панелната дискусия?

а) Материалите за дискусията бяха изпратени навреме (фиг. 35).

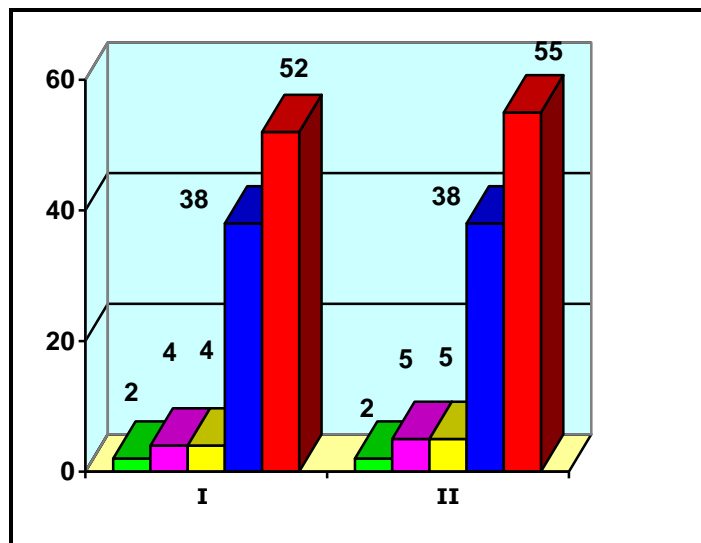
Фигура 35

б) Поставянето на материалите за дискусията на сайта беше полезно (фиг. 36)

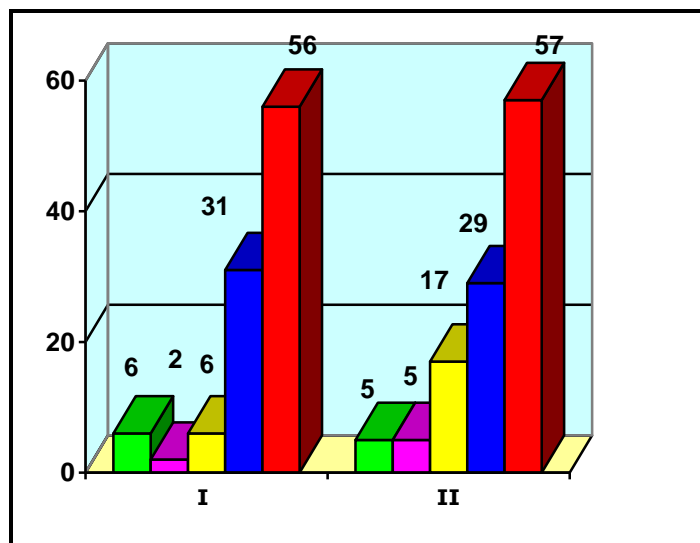
Фигура 36

в) Целите, задачите и въпросите на ПД са ясни (фиг. 37)

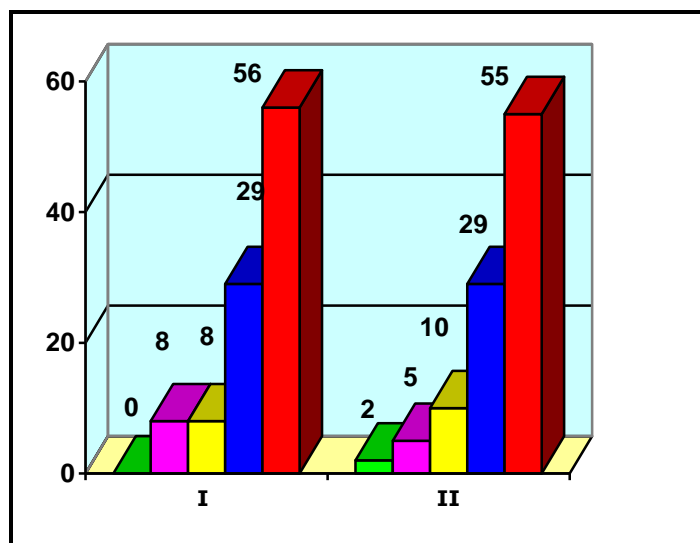
Фигура 37

г) Програмата на дискусиата включва нужните детайли (фиг.38).

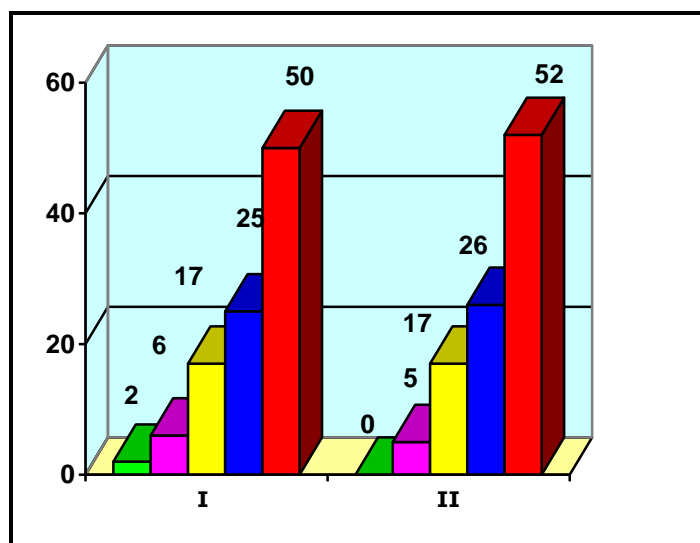
Фигура 38

д) Удовлетворени сте от дискусията като цяло (фиг. 39).

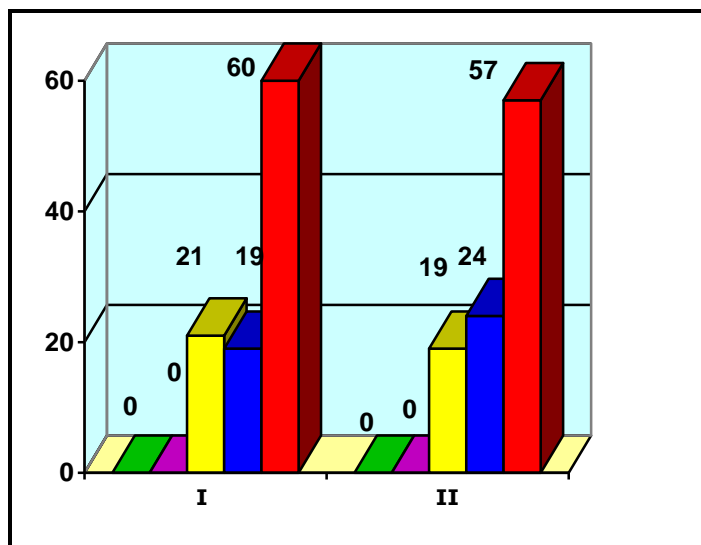
Фигура 39

е) Имахте възможност да изкажете мнението си (фиг. 40).

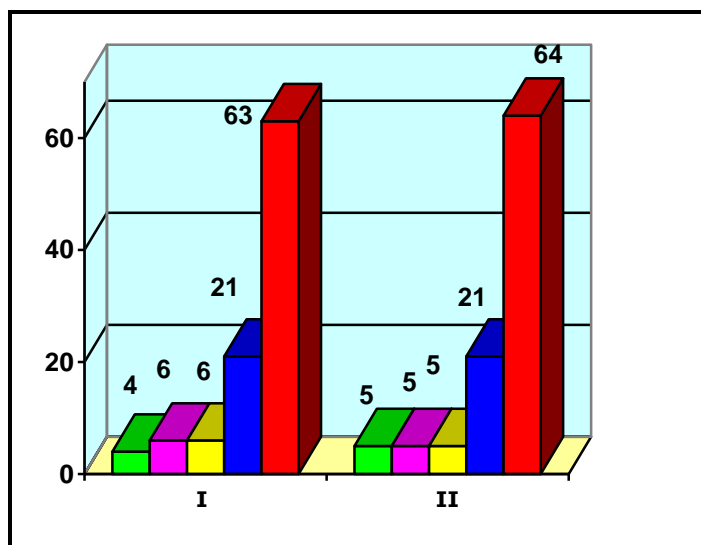
Фигура 40

ж) Имахте възможност да срещнете съмишленици (фиг. 41).

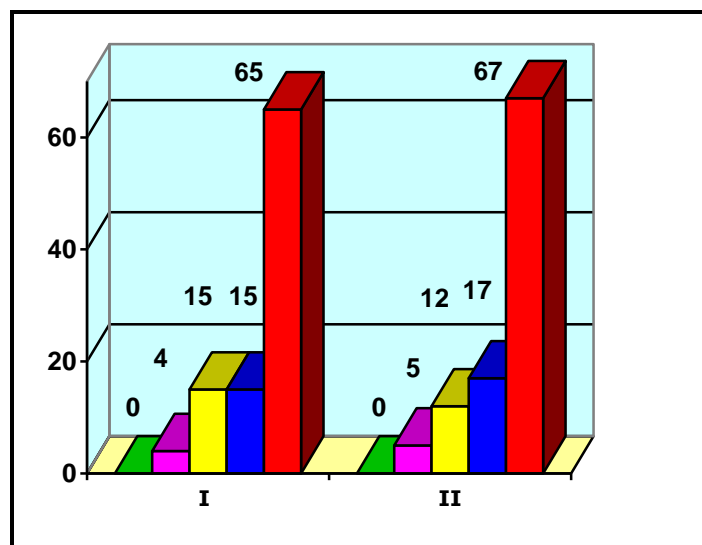
Фигура 41

з) Харесахте изработените материали – химикал, бележник, плакат и др. (фиг. 42).

Фигура 42

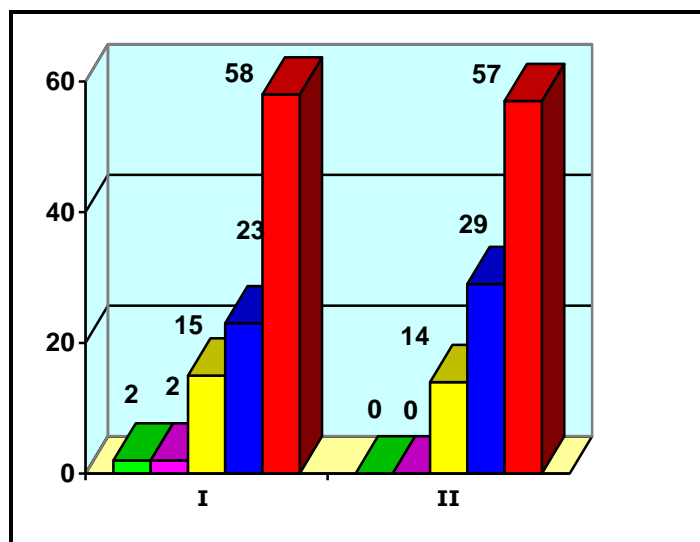
и) Харесвахте кафе паузата (фиг. 43).

Фигура 43

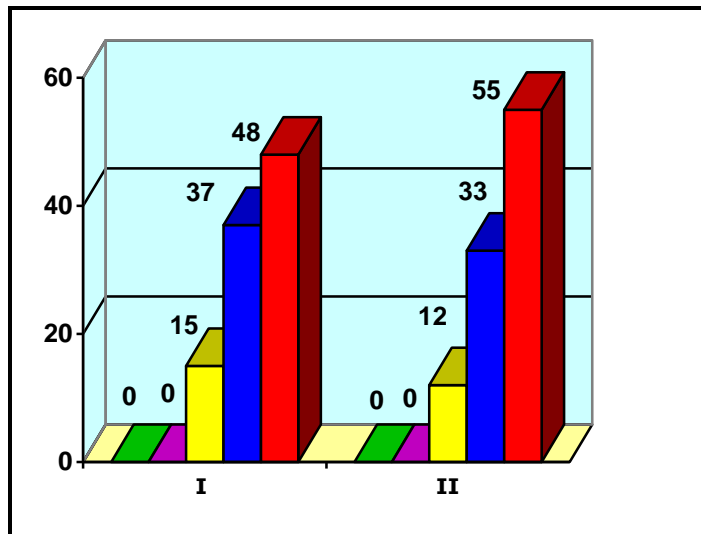
Въпрос: Как оценявате предварителната организация на дискусиата?

а) предварителната среща за представяне на проекта беше полезна (фиг. 44);

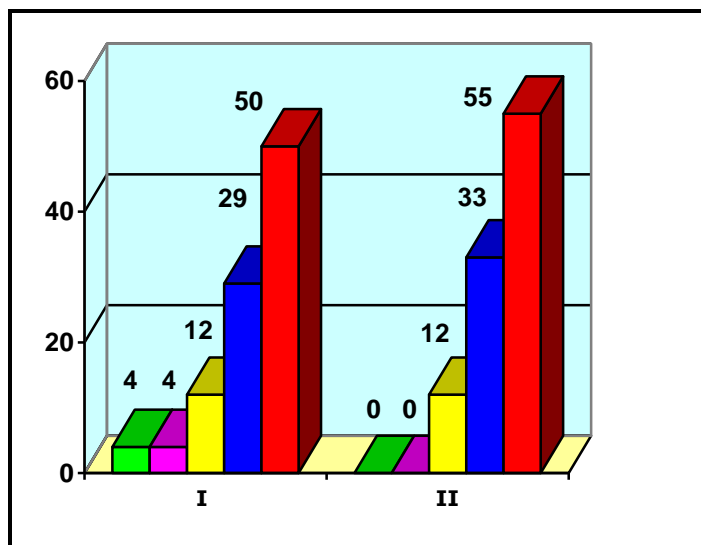
Фигура 44

б) подготовката за работа със сайта беше полезна (фиг. 45);

Фигура 45

в) съдействието от страна на студентите беше полезно (фиг. 46).

Фигура 46

ИЗВОДИ

Анкетираният оценява много високо организацията на провеждане на панелните дискусии, като например, разработването на програми, които включват ясни цели, задачи, въпроси и други необходими детайли, предварителното и навременното разпространение на материалите за дискусиите, чрез сайтовете и структурите на СП'2004-Русе, РУ и чрез медиите.

Много висока е степента на удовлетвореност от участието в дискусиите, от възможността за общуване със съмишленици, от изработените материали (красиви бележници, химикали, баджове, покани, плакати и др.) и от богатите кафе паузи.

Високите степени на представяне на изследваните характеристики се запазват в процеса на обучение.

Въпреки, че в предварителната организация на дискусиите участваше ръководството на СП'2004 и избрана група от активисти, то е ясно, че анкетираният са запознати с тези дейности, като например, организационните срещи, обучението за работа със сайта на проекта и съдействието от страна на студентите и оценяват много високо тяхната полезност.

§9. ОЦЕНЯВАНЕ ИЗПОЛЗВАНЕТО НА САЙТА НА ПРОЕКТА ДАНЕТ

1. Използване на сайта на проекта ДАНЕТ от институциите

Как беше използван сайта на проекта ДАНЕТ?

Сайтът на проекта беше широко използван за разпространение на информация за проекта: програми на приближаващи или приключили дейности, дати, време на провеждане, участвали представители на местната власт, анкети и анализи на резултатите, информация за медиите, снимков материал, видео-клипове, съобщения по радио/телевизия, интервюта и др.

Как участниците в проекта го използваха?

Обучаемите използваха сайта за намиране на информация за дейностите на проекта, за четене на публикациите в електронните медии, свързани с проекта, за качване на лични разработки като протоколи, есета, информационни материали, научни изследвания.

Кой използваше сайта и кой създаваше материалите за сайта?

Всички пенсионери, участвали в дейностите на проекта използваха сайта, особено, онези от тях, които участваха в обучението по използване на компютърни и информационни технологии. Над 10 материала са разработени от пенсионерите и са качени на сайта на проекта и на сайта на СП'2004-Русе [12].

Материалите за създаването и поддържането на сайта на проекта бяха разработени предимно от доц. д-р Е. Великова.

Как партньорът използваше Интернет?

How does the partner institution use the Internet?

Като партньор, РУ използваше Интернет за информирание на медиите и пенсионерите относно проекта ДАНЕТ чрез имейли и чрез сайта на РУ [37].

2. Включване на обучаемите във виртуална дискусия

Как беше включен сайта на проекта в панелните дискусии?

Беше организирано предаване на живо по Интернет на двете панелни дискусии “Активно стареене в Европа / Солидарност между поколенията” (4 февруари, 2011, 52 участници) и “Устойчивост на културното наследство / Национална и Европейска идентичност” (19 март, 2011, 42 участници).

Кой участваше в дискусиите?

Участниците бяха предимно пенсионери от СП'2004, които живеят в Русе и в Русенска област като гр. Две могили, гр. Ветово, гр. Бяла, с. Сливо поле, с. Табачка, с. Иваново, с. Боворо, с. Ценово и др. Участваха и много пенсионери от РУ и от гр. Русе, които не са членове на СП'2004.

Къде се обучават възрастните хора, които бяха участници в дискусиите?

РУ „А. Кънчев”.

Какво е отношението на възрастните обучаеми към сайта на проекта като технология и като възможности?

Обучаемите бяха възхитени да използват сайта на проекта за търсене на нужна информация. Голямо значение за засилване на интереса към дейностите на проекта имаше възможността за четене на български език на обсъжданията, проведени в другите държави.

Беше организиран курс за използване на компютърните и комуникационните технологии. Основният резултат от курса беше създаването на общество, в което се обменя организационна информация, например, за бъдещи събития, интересни факти, презентации, музика, книги и др.

Малка част, обаче, от участниците, само 12, изпратиха мнения до свои колеги от другите държави във връзка с проведените там дейности.

3. Приложени мерки за активно използване сайта на проекта

Какво мерки бяха взети, за да се включат обучаемите в дискусиите на живо на сайта на проекта?

Мерките бяха следните:

- ✓ продължителен курс на обучение (3 месеца) за използване на информационните технологии с инструктори студенти и преподаватели от университета;
- ✓ индивидуална работа с обучаемите върху писмено представяне на лично мнение на сайта на проекта;
- ✓ работа с малки групи за търсене на информация за дейностите на проекта ДАНЕТ;
- ✓ съвместна дейност за създаване на имейли на всички участници;
- ✓ обмяна на информация чрез имейли.

Какви мерки трябва за се вземат, за да може създаденият сайт да се използва рационално от целевите групи?

Необходимо е постоянно информиране на медиите за проекта и за сайта. Освен това, важно е осъществяването на контакти и изпращане

на информация до ръководствата на всички организации на пенсионери и до всички видове обществени организации.

Какви нови методи могат успешно за стимулират възрастните хора за участие в дискусии на живо?

Новите методи могат да бъдат:

- ✓ обучение в използване на информационните и компютърните технологии за дълъг период от време, през който ще се формират и развият трайни умения и навици;
- ✓ силно повишаване на дела на индивидуалното обучение, чрез участие на много демонстратори в учебните часове;
- ✓ провеждането на skype срещи е много мотивиращо за обучаемите и атрактивно за медиите.

Кои мерки / методи, се оказаха неефективни?

Обучението беше 3 месеца, но се оказа не достатъчно, защото то се осъществява за първи път в живота на тези обучаеми. То трябва да бъде не 3, а 9 месеца.

Обучаващите трябва да бъдат само млади хора, на които обучаемите се доверяват, заради техните знания и умения.

Нужно е и обучение за писане на материали, например, есе, протокол и др.

4. Трудности

Какви проблеми срещнахте в използването на сайта на проекта и, съответно, в участието на обучаемите в дискусии на живо?

Повечето от възрастните хора нямат умения да изказват мнението си в писмен вид. Те говорят много, но се страхуват да пишат, защото не вярват в себе си, мислят, че хората няма да харесат написаното. Има само няколко възрастни, които пишат статии и умеят да изразят своите чувства и мисли относно дейностите по проекта, но те имат този опит от по-рано, преди началото на проекта.

Как беше приета платформата на сайта на проекта ДАНЕТ?

Отлично. Възможността да се чете всичко, което се е случило и е било казано в другите държави по проблемите, които са разглеждани и

Резултати от обучението по проекта ДАНЕТ, Емилия Великова

у нас, беше много удобна за обучаемите. Те прочетоха всички материали на сайта.

Какви проблеми срещнахте при използване на платформата?

Никакви.

Кой чужд език се оказа проблемен за вас при използване на сайта?

Никой.

Помагаше ли ви транслатора в сайта?

Да, въпреки, че понякога беше “весел”.

Какво трябва да се подобри в платформата на сайта на прожекета.

Тя е много добра в момента.

5. Идеи и насоки за бъдещи дейности

Къде виждате необходимостта от подобрене в провеждането на проекта?

Дейностите по проекта бяха много полезни за започване на процес на промяна на отношението на българското общество към пенсионерите. Те трябва да продължат.

Какви предложения имате за бъдещи проекти?

Трябват ни проекти с много срещи (през skype или реални), с общи дейности между възрастните хора от различни държави за постигане на общи образователни и социални цели.

ИЗВОДИ

Темите на четирите панелни дискусии бяха в сферата на интереси на пенсионерите от Русенска област.

Организацията и посещаемостта на дискусиите бяха на много високо ниво.

Беше постигната висока степен на заинтересованост към дейностите на проекта от страна на средствата за осведомяване.

Високо беше оценено от местната общественост, от местните представители на държавата, от религиозните центрове и от пенсионерите пренасянето на две от дискусиите на територията на други общини – гр. Ветово и с. Табачка.

Беше постигната висока степен на количествено и качествено отразяване на дейностите на проекта в средствата на масово осведомяване, на интернет страницата на проекта, на СП'2004-Русе и на РУ „А. Кънчев”.

